

X 3

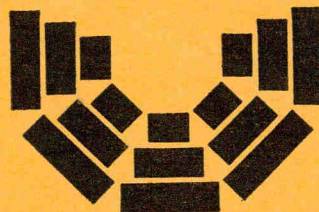
JAA
1977/78
1978/79

2e ex

V01-1777-1979

doos
XXI

vereniging van
schouwburg- en
concertgebouw-
directies
in nederland

jaarverslag

1977 - 1978 & 1978 - 1979

JAARVERSLAG 1977/1978
1978/1979

Boekmanstichting-Bibliotheek
Harengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel.: 243736/243737/243738/243739

INHOUD:

- A. Inleiding
- B. Leden- en Bestuursvergaderingen 1977/1978
1978/1979
- C. Verenigingsbeleid 1977/1978
1978/1979
- D. Activiteiten van de vereniging 1977/1978
1978/1979
- E. Congres 1978
- F. Congres 1979
- G. Mutaties in het ledenbestand
- H. Samenstelling van besturen
 - 1. Landelijke vereniging
 - 2. Regionale afdelingen
Bureau
- I. Samenstelling jury's
 - 1. Toneelprijzen
 - 2. Hans Snoek Prijs 1978
 - 3. Hans Snoek Prijs 1979
- J. Juryrapporten
 - 1. Toneelprijzen en Hans Snoek Prijs 1978
 - 2. Toneelprijzen en Hans Snoek Prijs 1979
- K. Overzicht toneelprijzen en Hans Snoek Prijs sinds 1955
- L. Ledenlijst per 1 september 1979

Inleiding

De onderlinge samenhang van de voorbereiding en de uitvoering van het verenigingsbeleid over twee jaren - het 32e en het 33e - deed ons besluiten het relaas daarvan op te nemen in één verslag.

Dit dubbele jaarverslag valt nagenoeg samen met de statutaire zittingsperiode van het bestuur. Het bestuur hecht er belang aan om blijk te geven van zijn waardering voor de inspanning en de resultaten van het vorige bestuur dat een zevental jaren onder het voorzitterschap van Mr. C.P. Lohr in functie was.

De "drie peilers van beleid" waarop de verstreken twee verenigingsjaren steunen, worden gevormd door de "Congresnota 1978", de nota "Uitvoering congresbesluiten" en de daaruit voortspuitende mantelovereenkomsten, in juni 1979 gesloten met de Vereniging van Nederlandse Toneelgezelschappen en de Vereniging van Theater- en Televisieproducenten.

Met zekere tevredenheid kan de vereniging deze resultaten koesteren; juist nu zij bereikt werden in een periode waarin het regeringsadagium van "budgettair neutraal" menigeen in de wereld van de podiumkunsten een beleg deed slaan teneinde zijn eigen positie zeker te stellen.

Het bestuur van de VSCD,

F.W.A. van der Veen, voorzitter

Th.J. Kersten, secretaris

LEDEN- EN BESTUURSVERGADERINGEN 1977/1978

In het verslagjaar werden zes ledenvergaderingen gehouden en wel op:

- 24 oktober 1977 te Zutphen,
- 20 februari 1978 te Utrecht,
- 8 maart 1978 te Amsterdam,
- 26 april 1978 te Utrecht (eerste vergadering 11.00 uur,
tweede vergadering 12.00 uur *)
- 23 mei 1978 te Den Haag.

*) De tweede vergadering op 26 april 1978 betrof de behandeling in tweede instantie van enkele agendapunten van de daaraan voorafgaande vergadering.

Het bestuur kwam in het verslagjaar twaalf maal bijeen:

14 september 1977 te Amsterdam,	9 maart 1978 te Amsterdam,
12 oktober 1977 te Amsterdam	7 april 1978 te Utrecht,
9 november 1977 te Amsterdam,	12 april 1978 te Amsterdam,
14 december 1977 te Amsterdam,	10 mei 1978 te Amsterdam,
11 januari 1978 te Amsterdam,	14 juni 1978 te Amsterdam,
8 februari 1978 te Amsterdam,	23 augustus 1978 te Amsterdam.

LEDEN- EN BESTUURSVERGADERINGEN 1978/1979

In het verslagjaar vonden twee ledenvergaderingen plaats:

- 24 oktober 1978 te Utrecht,
- 19 maart 1979 te Utrecht.

Er werden 11 bestuursvergaderingen in het verslagjaar gehouden:

6 september 1978 te Amsterdam,	21 februari 1979 te Amsterdam,
13 september 1978 te Amsterdam,	14 maart 1979 te Amsterdam,
11 oktober 1978 te Amsterdam,	11 april 1979 te Amsterdam,
8 november 1978 te Den Haag,	9 mei 1979 te Amsterdam,
13 december 1978 te Amsterdam,	13 juni 1979 te Amsterdam.
10 januari 1979 te Amsterdam,	

VERENIGINGSBELEID 1977/1978 en 1978/1979

Zoals in de inleiding van dit twee jaren bestrijkend verslag reeds werd gezegd, is de samenhang van het beleid dat in deze periode werd ontwikkeld en uitgevoerd de reden het verslag daarvan in één relaas op te nemen en te verantwoorden.

Via het overleg van de regionale afdelingen van de vereniging initieerde het bestuur een discussie die enerzijds leidde tot het signaleren van een aantal belemmeringen in het voeren van een verantwoord accommodatiebeleid, en anderzijds aangaf langs welke wegen deze struikelblokken kunnen worden opgeheven.

De bevindingen van de afdelingen werden door het bestuur verwoord in een nota, die ter gelegenheid van het congres 1978 aan de leden ter toetsing werd voorgelegd en die met hun volledige instemming werd aangenomen.

In de nota werd aandacht geschonken aan de mogelijke vooruitwerkende kracht van het ontwerp Kaderwet Specifiek Welzijn.

Deze wet, in beginsel gericht op het terra incognita van het welzijnswerk, bergt de mogelijkheid in zich dat ook de professionele podiumkunsten onder zijn regime zullen komen, zodat ook zij zullen zijn onderworpen aan de in de wet genoemde beginselen van decentralisatie, cultureel plan, culturele programma's en rijksbijdragen. Zowel de structuur als de reikwijdte van deze wetgeving dienen naar het oordeel van de vereniging te respecteren dat de professionele kunsten cultuuroederen zijn die bewaard, overgedragen en ontwikkeld dienen te worden, en aldus op zich al voorwerp van overheidszorg dienen te zijn.

Het congres hield zich verder bezig met de wezenlijke taak van de leden van de vereniging: het samenstellen van een gedifferentieerd speelplan, in zich bergende een representatieve weerspiegeling van het aanbod van diverse podiumkunsten, en de bemiddeling tussen dit aanbod en het publiek. Dat een bepaald gedeelte van dit aanbod door zijn bijzondere karakter slechts mogelijk is, indien het wordt gesubsidieerd, brengt automatisch een verantwoordelijkheid daarvoor van de accommodaties met zich mee.

Het totale accommodatiebeleid heeft als samenstellende bestanddelen het beleid van alle afzonderlijke accommodaties en zou doorkruist worden door decentralisatie-activiteiten van de Rijksoverheid.

Van de bestaande subsidiestromen nemen de leden van de VSCD als collectief een belangrijk deel voor hun rekening. De accommodaties spelen middels de podiumsubsidies (de uitkoopsommen en de partage/garanties) een belangrijke financiële rol bij de totstandkoming van het aanbod van podiumkunsten, maar worden desondanks - ten onrechte - gedwongen lijdelijk af te wachten wat de resultaten zijn van het overleg tussen subsidiënten en producenten, en vormen als het ware een sluitpost op het beleid van anderen.

Het congres droeg het bestuur op om een eigen plaats voor de vereniging te verwerven naast rijk, provincie en gemeente binnen het landelijk overleg over de uitvoerende kunsten.

Voorts kreeg het bestuur de opdracht om stappen te ondernemen om te komen tot collectief bindende afspraken- onder meer met betrekking tot de hoogte van de uitkoopsommen en de partage/garanties- met de Vereniging van Nederlandse Toneelgezelschappen en de Vereniging van Theater- en Televisie Producenten.

In oktober 1978 legde het bestuur de ledenvergadering de nota "uitvoering congresbesluiten 1978" voor.

In deze nota - die tevoren uitvoerig in de regionale afdelingen van de vereniging aan de orde was geweest- werden gedetailleerde voorstellen gedaan ter uitvoering van de besluitvorming op het congres.

De voorstellen hadden tot strekking om:

- a. het rechtsverkeer tussen gezelschappen/producenten en accomodaties nader te reguleren;
- b. een evenwichtige en billijke verdeling te bewerkstelligen van de financiële en andere risico's over de aanbod- en afnamekant van het toneel;
- c. invloed te verwerven op de kwaliteit en de samenstelling van het aanbod van de gezelschappen en de producenten;
- d. een evenwichtig landelijk gespreid, niet-commercieel toneelaanbod na te streven;
- e. de vereniging te betrekken bij het overleg van producenten en instandhoudingssubsidiënten; en
- f. de vereniging invloed te verschaffen op de ontwikkeling van het toneelbeleid in ons land.

De ledenvergadering verleende het bestuur een ruime volmacht om in overleg met de zusterverenigingen (de VNT en de VTP), met respect voor de eigen belangen van deze organisaties, een aantal technische en zakelijke punten in het rechtsverkeer tussen accomodaties en spelers vast te leggen in overkoepelende overeenkomsten.

Hiermee werd de uitvoering van de eerste fase (het onder a en b genoemde) van de nota gesanctioneerd.

Daarnaast verenigden de leden zich met de algemene lijnen van wat het bestuur in de bovengenoemde nota stelde; telkens na consultatie van de ledenvergadering, zullen de overige hierboven opgesomde punten in de komende jaren gefaseerd ten uitvoer worden gebracht.

Na een aantal besprekingen met vertegenwoordigers van de beide verenigingen kon het bestuur de teksten van twee overeenkomsten in concept aan de leden voorleggen.

Kort na het fiat van de leden werden de overeenkomsten definitief vastgesteld.

Tot de onderwerpen waarvoor een regeling werd getroffen behoren: de wijze en het moment van het boeken van de voorstellingen, de tussentijdse wijziging in de rolbezetting en de technische inbreng van beide contractpartners; voor geschillen werd in arbitrage voorzien. Aldus werd een begin gemaakt met de uitvoering van een beleid dat de vereniging zich voorstelt in de komende jaren te realiseren.

Deze vruchtbare resultaten staken schril af tegen de afwerende houding die enkele leden van het bestuur in augustus 1978 tijdens een bijeenkomst met het Subsidiënten Overleg Toneel moesten ervaren: het Overleg stelde geen prijs op een vertegenwoordiging van de accomodaties in haar midden.

ACTIVITEITEN VAN DE VERENIGING

a. Rechtspersoonlijkheid en lidmaatschapseisen

De rechtspersoonlijkheid van de vereniging die, zoals in december 1976 bleek, op 29 mei 1976 was verlopen, werd bij beschikking van de Staatssecretaris van Justitie in augustus 1978 herwonnen.

De duur van de vereniging werd voor onbepaalde tijd verlengd. In maart 1979 werd de akte tot statutenwijziging - besluit van de ledenvergadering van april 1977 - verleden; sinds de inschrijving hiervan in de registers van de Kamer van Koophandel verkeert de vereniging weer in de rechtszekere situatie van mei 1976.

Verschillende aanvragen om het lidmaatschap van de vereniging en de geleidelijke ontwikkeling van een betrekkelijk divers ledenbestand waren voor het bestuur aanleiding een viertal lidmaatschapscriteria aan de leden ter goedkeuring voor te leggen.

Met goedvinden van de leden kunnen van de vereniging lid worden accommodaties die voldoen aan de statutaire bepalingen, de uitleg, die in de loop van de jaren aan deze bepalingen is gegeven, de op de accommodaties betrekking hebbende passages uit de ministeriële kunstnota's en tenslotte met een professionele directie en een professionele technische voorziening zeer regelmatige en gevarieerde uitvoeringen van podiumkunsten presenteren.

Hoewel de Stichting Cultuurspreiding Zeeland geen accommodatie in de letterlijke zin van het woord is, achtte men de reikwijdte en de taak van deze instelling van zo'n groot belang dat zij als lid van de vereniging werd toegelaten.

Deze ontwikkeling werd nog verder voortgezet toen in 1979 op een ledenvergadering werd besloten dat ook gevarieerd programmerende instellingen, die ondanks het feit dat zij zelf geen accommodatie exploiteren, toch nagenoeg de volledige zeggenschap hebben over het professionele programma dat in één of meer bepaalde accommodaties wordt gebracht, als lid van de VSCD kunnen worden toegelaten.

Op deze zelfde vergadering werd besloten dat ook adjunct-directeuren en bedrijfsleiders als toehoorder of als vervanger van de eigenlijke directie vergaderingen van de vereniging kunnen bijwonen.

b. Financiële toestand van de vereniging

Bij een eerste gesprek over de voortzetting van de subsidiëring van de vereniging in maart 1978, moesten de vertegenwoordigers van de VSCD een betrekkelijk afwijzende houding van de ambtenaren van CRM ervaren. De onzekerheid die hierdoor ontstond, leidde tot financiële problemen, die op hun beurt weer aanleiding gaven een aanvullende contributie aan de leden voor te stellen en bepaalde besparingen te realiseren. In augustus 1978 drong het bestuur in een uitvoerig schriftelijk betoog aan op voortzetting van de subsidiëring in een structurele vorm. De reactie van het ministerie bleef ondanks nieuw overleg en herhaaldelijk aandringen van het bestuur lang uit.

De nog steeds onzekere financiële positie belemmerde de opvolging van de medewerkster van het bureau van de vereniging. Vanaf november 1978 kon gedurende een half jaar gebruik gemaakt worden van de diensten van een medewerkster, wier aanstelling mogelijk werd door een beroep op de Regeling Tijdelijke Arbeidsplaatsen, de door Sociale Zaken gesubsidieerde werkgelegenheid.

Eerst medio mei 1979 was de vereniging zeker van een subsidie voor het in september 1979 aflopende verenigingsjaar.

c. Subsidieproblematiek van derden

De langdurige kabinetsformatie in begin 1978 veroorzaakte een late begrotingsbehandeling. Deze viel nagenoeg samen met de reacties van CRM op de eerste-fasebegrotingen van de gesubsidieerde gezelschappen. De aard van deze reacties deed het bestuur van de vereniging besluiten om een adres te richten aan de leden van de Tweede Kamer.

Enkele passages luiden:

....."Reeds in maart 1977 heeft het bestuur van de VSCD aan de Vaste Tweede Kamercommissie voor CRM medegedeeld, dat het blijven voortbestaan van het gesubsidieerde toneel in niet onaanzienlijke mate te danken is aan de leden van de VSCD. Zij zijn intermediair tussen het product (der gezelschappen) en zijn publiek. Ondanks onaanvaardbaar grote financiële risico's en met vaak grote tekorten per voorstelling, is men tot nog toe het aanbod van het gesubsidieerde toneel blijven afnemen. Sterke verhoging der uitkoopsommen zal dit in vele gevallen onmogelijk maken. Het begrotingsevenwicht bij een gezelschap berust op het uitgangspunt dat personele lasten en materiële kosten gedekt worden door subsidies en inkomsten. Deze laatste komen voornamelijk uit de opbrengsten van voorstellingen.".....

"Excessief stijgende uitkoopsommen hebben gevolgen voor de continuering van het schouwburgaanbod. Het wordt de schouwburgen dan onmogelijk een gevarieerd toneelaanbod dat zich niet richt op direct - economische haalbaarheid te blijven presenteren.".....

Men kan evenwel niet doorgaan met een beleid dat de financiële lasten steeds verder verschuift in de richting van de lagere overheden, zonder de gevolgen van dit beleid werkelijk ter discussie te stellen.

Vercommercialisering en sterk stijgende toegangsprijzen zullen het gevolg zijn. De ook door de lagere overheden met veel kosten, moeite en inzet bereikte verbreding van het publiek zal blijken vergeefs te zijn geweest.".....

"Oplossingen zijn naar de mening van het bestuur van de VSCD te vinden in een breed overleg over een principieel andere subsidiëring en een andere financiële verhouding tussen gezelschappen en schouwburgen. Voortgaan op de huidige lijn leidt tot het failliet van een landelijk verspreid gesubsidieerd toneelbestel, dat zich niet richt op onmiddellijk commercieel gewin maar het wezen der podiumkunsten centraal stelt.".....

In oktober 1977 maakte het bestuur reeds zijn verontrusting aan de Minister kenbaar over de financiële problemen van Toneelgroep Sater, de Theaterunie en het Internationaal Folkloristisch Danstheater.

Blijkens de voortzetting op de oude voet van de subsidiëring van operagezelschap Forum legde de Minister het advies van de Werkgroep Opera Voorziening - hierover wordt in het jaarverslag 1976/1977 gesproken - naast zich neer.

d. Collectieve financiële problematiek

Aangezien de Vermakelijkheidsbelasting per 1 januari 1978 landelijk afgeschaft zou worden, viel te verwachten dat de Minister van Financiën het uitzonderingspercentage op de toegangsprijzen van 4% zou opheffen en deze prijzen onder het algemeen geldende tarief van 18% zou rangschikken.

Het bureau coördineerde een gezamenlijk protest tegen deze dreiging en verzond mede namens de Vereniging van Nederlandse Toneelgezelschappen, de Vereniging van Theater- en Televisieproducenten en het Contactorgaan van Nederlandse Orkesten een uitvoerig schrijven aan de betrokken ministers en vaste kamercommissies. Ook via de pers en de radio werd aangedrongen op handhaving van het geldende uitzonderingspercentage. In het kielzog van de vier genoemde organisaties protesteerden tevens de Raad voor de Kunst, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, en de Kunstenaarsorganisatie NVV. Gunstig gevolg bleef uit, ook na een laatste poging waarbij ongeveer alle organisaties, representerende alle vormen van podiumkunsten, en mede gesteund door de Federatie Nederlandse Vakbeweging en het Christelijk Nationaal Vakverbond, van zich lieten horen. Bij de begrotingsbehandeling in de Tweede Kamer sprak een der kamerleden:

"Zonder een woord van protest van de CRM-minister gingen muziek- en toneelvoorstellingen naar de 18%, waarmee deze aspecten van kunst verwerden tot elitehaver voor de financieel meer draagkrachten." Alleen circussen en soortgelijke vermakelijkheidsinstellingen mochten van het oude tarief blijven genieten.

De stijging tot 18% had al in de tweede helft van 1978/1979 zijn gevolgen:

de toegangsprijzen stegen, de programmering nam af.

e. CRM en Raad voor de Kunst

De nawerking van de ministeriële kunstnota's uit 1976 en 1977 over beide verslagjaren kan als volgt worden gekenschetst:

De algemene lijnen van de Nota Kunst en Kunstbeleid werden min of meer algemeen geaccepteerd; de nota Orkestenbestel zal herschreven worden; de nota Toneelbeleid leverde bij de behandeling zoveel tegenkrachten op dat men ten departemente doende is zich grondig te herbezinnen.

Onder de titel "Uitgangspunten voor een drama- en theaterbeleid" bracht de Raad voor de Kunst in augustus 1978 een alternatieve toneelnota uit. De Raad nam de moeite de betrokkenen uitvoerig om hun mening te vragen. Niet alleen op een hoorzitting in november, maar ook schriftelijk kreeg men de gelegenheid zijn reacties kenbaar te maken.

Ondanks de inspanning die de Raad zich had getroost, was zij er toch niet in geslaagd een helder en een ieder welgevallig geschrift te maken. Op de hoorzitting bleek menigeen de in de nota geschetste doelstellingen van beleid dusdanig ruim en zo overeenkomstig de gangbare opvattingen te vinden, dat zij nauwelijks aanleiding tot kritiek konden geven. Men miste echter een "ruggegraat", een visie, en stoorde zich aan vaagheden en elastische begrippen.

De VSCD schaarde zich achter deze meningen, maar bleef bereid tot nader overleg.

De Raad besloot de reacties nader te bestuderen en een meer concrete uitwerking van zijn visie op het gesubsidieerde toneel te maken.

In een schrijven aan de Raad naar aanleiding van de Advisering Toneelgezelschappen 1979/1980, maakte de VSCD bezwaar tegen een al te stringente verplichting van de accommodaties om gesubsidieerd toneel te programmeren. Weliswaar huldigt de VSCD het principe dat gesubsidieerd toneel juist omdat het door de overheid gesteund wordt de prioriteit boven commercieel toneel moet hebben; de programmeringsvrijheid van de accommodatie mag echter niet zonder meer worden aangetast, zoals dit gebeurde in het advies van de Raad.

In het najaar van 1977 installeerde de Minister van CRM een ad hoc commissie ter voorbereiding van een Fonds voor de Kamermuziek. De VSCD werd door de commissie gehoord en drong aan op handhaving van het vruchtbare systeem van de additionele honoraria, zoals dit door het Nederlands Impresariaat werd ontwikkeld. De samenwerking tussen Impresariaat en VSCD-accommodaties heeft veel bijgedragen tot de ontwikkeling van een degelijke Nederlandse Kamermuziekcultuur. Teneinde de ad hoc commissie enig zicht te verschaffen op het aanbod van kamermuziek, en de geldstromen die dit aanbod mogelijk maken, gaf CRM een opdracht aan een onderzoekbureau. De VSCD verleende medewerking aan dit onderzoek en was vertegenwoordigd in de groep die het onderzoek begeleidde. Aan het eind van het tweede verslagjaar zouden de uit de enquête voortvloeiende gegevens algemeen beschikbaar zijn.

De activiteiten van de ad hoc commissie ondervonden in die periode een vertraging, waarvan de oorzaak mogelijk schuilt in de uiterst complexe materie en de veelheid van belangengroeperingen.

In een brief aan de Tweede Kamer deed de Minister van CRM op 27 juni 1979 voorstellen tot concrete uitwerking van de door haar ook in grote lijnen onderschreven nota Orkestenbestel. Zij nam zich voor een nieuwe overlegprocedure van start te doen gaan. Orkesten en musici, provinciale en gemeentelijke overheden zullen opnieuw hun gedachten moeten laten gaan over subsidie, samenwerking, honorering en takenpakket van de orkesten.

Gehoord door de Werkgroep Auteursroyalties van de Raad voor de Kunst verzette de vereniging zich tegen de belasting van het "domaine public" en een honorering van de "droits voisins" (interpretatierechten van uitvoerende kunstenaars), terwijl tevens werd aangedrongen op een overzichtelijk en uniform landelijk systeem van inning, beheer en repartitie van auteursrecht gelden.

Een commentaar van de zelfde strekking werd gezonden aan de interdepartementale "commissie Martens", die werd ingesteld naar aanleiding van het échec van de SEBA.

f. Contacten met andere organisaties en instellingen

In de loop van het verslagjaar 1977/1978 kwam het bestuur verschillende malen bijeen met het bestuur van de Vereniging van Nederlandse Toneelgezelschappen. Er werd van gedachten gewisseld over de gezamenlijke verantwoordelijkheid van beide verenigingen voor het gesubsidieerd toneel, de boekingstermijnen, de kleine theaters, de werktijden van theatertechneisch personeel en de theaterfooiën de bepaling van een maximale percentuele stijging van de uitkoopsommen.

Met de vertegenwoordigers van de Vereniging van Theater- en Televisieproducenten werd gesproken over de boekingstermijnen, de werktijden en de kwaliteit van theatertechnisch personeel, de behandeling van de decors, de uitvoering en kosten van programmaboekjes en - opnieuw - de theaterboeien.

Het overleg met de VNT en de VTP leidde in het verenigingsjaar 1978/1979 tot de overeenkomsten waarvan elders in dit verslag wordt gesproken.

Op 19 mei 1978 vonden in ons land geen voorstellingen van gesubsidieerd toneel plaats: de gezelschapstechnici staakten uit protest tegen hun lange werktijden. De actie had succes, in augustus werd tot een aanvullende subsidie besloten. Betrekkelijk weinig accommodaties ondervonden de hinderlijke gevolgen van deze gebeurtenissen.

Leden van de vereniging - in het bijzonder de Noordelijke Schouwburg Directies - en het bestuur waren nauw betrokken bij pogingen om de ondergang van de Noorder Compagnie in het voorjaar van 1979 te voorkomen. Aan het einde van het verslagjaar 1978/1979 was de opheffing een voldongen feit.

Voorzitter en directeur voerden overleg met enkele vertegenwoordigers van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten over de financiële consequenties van de Pas 65. Aan het begin van het verslagjaar 1978/1979 bleek dat de VNG geen prijs stelde op een gezamenlijk optreden in dit verband met de VSCD.

De vereniging was vertegenwoordigd in het overleg over de redactie van leidraad voor de Belgisch/Nederlandse toneeluitwisseling.

Met het Centraal Bureau voor de Statistiek werd ~~samen~~ ^{samen} gewerkt bij de opzet van de accommodatiestatistiek. Samenwerking voor de uitgaansstatistiek werd voorbereid.

De VSCD werkte in beide verslagjaren mede aan de landelijke spreiding der voorstellingen van het Holland Festival.

De vereniging was betrokken bij de nascholingscursus Theatertechniek in Maastricht en de oprichting van de Vereniging voor Podiumtechnologie.

De kunstenaarsorganisatie NVV wendde zich samen met de Algemene Bond van Ambtenaren tot de vereniging om van gedachten te wisselen over de arbeidsvoorwaarden voor het technisch personeel in de accommodaties. Vooral nog reikte deze gedachtenwisseling niet verder dan het uitwisselen van algemene informatie.

g. Symposia

Leden van de vereniging en van het bestuur namen deel aan het door de Stichting Koninklijk Paleis te Amsterdam georganiseerde symposium over "Onze Cultuur en de begrensde groei", alsmede het symposium ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het Shaffy Theater en ten slotte de bijeenkomst van de Kring van Nederlandse Theatercritici. Het eerste symposium reikte niet veel verder dan een algemene gedachtenwisseling, gevat in een aantal lezingen en groepsdiscussies. Ook de bijeenkomst van de Kring van Nederlandse Theatercritici kenmerkte zich door een veelheid van meningen over de taak van de Kritiek, zonder dat de discussie uitmondde in algemene stellingen.

In de Shaffy bijeenkomst werden de VSCD-accommodaties geattaqueerd om hun - vermeende - weigering nieuwe en kleine theatergroepen de kans te geven zich te presenteren. Naar de mening van veel aanwezigen op deze bijeenkomst ware het wenselijk geweest dat hetgeen het Shaffy-theater in de loop der jaren in dit opzicht heeft bewerkstelligd ook tot uiting zou zijn gekomen in het beleid van de VSCD accommodaties. Van de kant van de VSCD werd de aanwezigen een schets gegeven van de mogelijkheden en de middelen van de accommodaties. De VSCD bood aan een lijst samen te stellen waarin onder meer gegevens werden opgenomen over de aard van de aangesloten accommodaties.

h. Representatie

In de loop van de beide verslagjaren vertegenwoordigden voorzitter, leden van het bestuur en directeur de vereniging bij het afscheid van de heren E. Smit (Stadsschouwburg, Amsterdam), B. Ullings (Stadsschouwburg Eindhoven) en J. Knopper (Twentse Schouwburg, Enschede), F. Dickmann (Stadsschouwburg, Nijmegen).

De heer F. de Man van de Schouwburg te Velzen legde wegens ziekte zijn functie neer; de heer Milikan van de Stadgehoorzaal te Leiden nam wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd afscheid. De heer R. Duiveman van de Junushof in Wageningen overleed.

De directeur reikte namens het bestuur de gouden Krommer uit aan de heer W. v.d. Kammen, toneelmeester van de Schouwburg in Nijmegen. Voorts was de Vereniging vertegenwoordigd bij de opening van Het Speelhuis te Helmond, De Vest te Alkmaar, De Krakeling te Amsterdam, Cultureel Centrum De Koepelkerk te Purmerend, het Wijngrachttheater te Kerkrade, de heropening van De Kleine Komedie in Amsterdam en het 90-jarig jubileum van het Amsterdamse Concertgebouw, het 25-jarig jubileum van Toneelgroep Theater, de uitreiking van de Erasmus-prijs 1978 en de huldiging van Beppie Nooy, artistiek leidster van het Amsterdams Volkstoneel in Carré.

Leden van het bestuur vertegenwoordigden de VSCD bij de uitvaartplechtigheden van Ko van Dijk en Beppie Nooy.

i. Dienstverlening van de VSCD

Het bureau van de vereniging informeerde de leden geregeld via de gebruikelijke bestuursberichten en mededelingen.

Verder werden nota's verzonden over theatertechnische ontwikkelingen, auteursrechtelijke verhoudingen, de loonbelasting voor (buitenlandse) artiesten.

De leden ontvingen een model-huurovereenkomst en, ingegeven door de winter van 1979 een schets van de uit overmacht voortvloeiende rechten en verplichtingen. De vereniging stimuleerde een landelijk overleg van toneelmeesters. Op het gebied van de afdracht van loonbelasting en premies sociale verzekeringen werd een overleg gestart met Shaffy, Mickery, Holland Festival, Wikor en Nederlands Impresariaat. De vruchten van dit overleg zullen op den duur aan de leden ten goede komen.

Aan de leden werden in 1977/1978 door het bureau 22.550 theaterbonnen verstrekt (in 1976/1977 waren het er 11.750); in het verslagjaar 1978/1979 werden in totaal 14.700 theaterbonnen verzonden.

Het bureau werd niet alleen door de leden veelvuldig om informatie en advies verzocht, ook vertegenwoordigers van gezelschappen, producenten en culturele instellingen wendden zich daartoe tot het bureau. Geregeld schaarde CRM zich onder de verzoekers om inlichtingen.

CONGRES 1978

Het congres van 1978 vond plaats op 23 mei in 's-Gravenhage. In afwijking van andere jaren was gekozen voor een ééndaags congres. De opening geschiedde in het oude Haagse Gemeentehuis aan de Groenmarkt door de heer P. Vink, wethouder voor Jeugd, Sport, Recreatie en Kunst.

In aansluiting op de opening werd leden en genodigden een ontvangst aangeboden door het Gemeentebestuur van Den Haag. Vervolgens werden de Toneelprijzen en de Hans Snoek Prijs uitgereikt door Mevrouw M.H.M.F. Gardeniers-Berendsen, Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

De prijzen werden toegekend aan:

Mary Dresselhuys	- de Theo d'Or, voor de beste vrouwelijke hoofdrol, de rol van Lidia Vasiljevna in "Herfst in Riga", van Alexej Arbuson, geproduceerd door Joop van den Ende.
Eric van der Donk	- de Louis d'Or, voor de beste mannelijke hoofdrol; de rol van Jerolimo in "De Spaanse Brabander" van Bredero, uitgebracht door Toneelgroep Theater.
Bea Meulman	- de Colombina, voor de beste vrouwelijke bijrol, de rol van Patty in "De Gek" van Edward Bond, uitgebracht door Toneelgroep Theater.
Frans Vorstman	- de Arlecchino, voor de beste mannelijke bijrol, de rol van Baron von Walter in Schillers: "List en Liefde" uitgebracht door het Publiekstheater.

Camilla Koevoets ontving de Hans Snoek Prijs 1978, voor haar poppenspel "Het Lappenpaardje".

De juryrapporten zijn elders in dit verslag opgenomen.

Voor het eerst bij de uitreiking 1978 werden de Theo d'Or en Louis d'Or penningen en de Colombina en Arlecchino plastieken, ontwerpen van de Amsterdamse kunstenaar Eric Claus, overhandigd.

In aansluiting op de woorden van de Minister en het dankwoord namens de laureaten, sprak de voorzitter zijn jaarrede.

In zijn betoog gaf hij een uiteenzetting van de geldstromen die gemeoid zijn met de presentatie van de podiumkunsten. De bijdrage van de kant van de accommodaties - voor het merendeel uiteindelijk uit de gemeentelijke middelen - kan geschat worden op 45 à 50 miljoen gulden per seizoen. Wanneer men bovendien de blik richt op de personeelskosten, de publiciteitskosten, etc. - van de accommodaties, aangesloten bij de VSCD, kan aan het bovengenoemde bedrag nog 75 à 100 miljoen gulden per seizoen worden toegevoegd.

Deze twee sommen, alsmede de gezamenlijke gemeentelijke instandhoudingssubsidies vormen het totaal dat door lokale overheden aan de podiumkunsten wordt bijgedragen. Hierbij is dan nog geen rekening gehouden met de bouw en de instandhouding van de gebouwen en de technische voorzieningen zelve.

Op grond van dit financiële belang en niet minder op grond van het artistieke belang - dat van de bemiddelaar tussen podiumkunsten en publiek -, dat de accommodaties vertegenwoordigen, behoort de VSCD een belangrijke plaats te worden toegekend in de verschillende bestaande vormen van overleg, zoals het Subsidiënten Overleg Toneel, en het Subsidiënten Overleg Muziek. Dat dit niet het geval is, betekent een miskennis van de realiteit.

De voorzitter illustreerde zijn woorden met een schets van de procedure die gevolgd werd bij de voorbereiding van een Fonds voor de Kamermuziek.

De VSCD werd niet uitgenodigd voor een vertegenwoordiging in dit vooroverleg, en evenmin genoemd als een instantie waarmee overleg gepleegd zou moeten worden. Deze gang van zaken is onjuist; immers, de VSCD levert nog afgezien van de mankracht, de outillage etc. jaarlijks minimaal 1,3 miljoen gulden aan de kamermuziek. Ongeveer duizend uitvoeringen per jaar vinden plaats bij leden van de vereniging. Het economische en het artistieke belang van de VSCD rechtvaardigen een geïnstitutionaliseerde inbreng van de VSCD in het overleg over het landelijk podiumbeleid.

In de middag verleende het Haagse Diligentia de vereniging gastvrijheid voor het houden van een ledenvergadering.

De strekking van de besluitvorming op deze vergadering wordt verslagen onder punt C. van dit verslag.

Het congres werd 's avonds besloten met het jaarlijkse bal van de vereniging, dat ditmaal plaatsond in Hotel des Indes.

CONGRES 1979

Op 22 en 23 mei congresseerde de vereniging in Kerkrade. Als gastheren traden op de aangesloten accommodaties bij de Contactraad Limburgse Schouwburgen, in het bijzonder de directie van het Wijngrachttheater in Kerkrade.

Aan het thema werd aandacht geschonken in het Conferentiecentrum Rolduc te Kerkrade. Tot gespreksonderwerp was de theaterkritiek gekozen.

Drie inleiders-theatercritici gaven op uiteenlopende wijze hun visie op hun werk en het verschijnsel van de theaterkritiek.

De cultuurfilosofische benadering van Lambert Tegenbosch, werd gevolgd door een praktische beschouwing van Hans van den Bergh (recensent van Het Parool), terwijl Peter van de Gruiter (recensent van het Utrechts Nieuwsblad), enkele gedachten over de voorlichtende taak van de kritiek onder woorden bracht.

De inleidingen werden gevolgd door een paneldiscussie, waaraan medewerking werd verleend door Hannie Alkema, Peter van de Gruiter, Jaap Joppe, Willem-Jan Otten en Lambert Tegenbosch.

Aan het slot van de middag werden de leden en hun partners ontvangen in het Rijkscultureel Centrum, het Veltmanshuis te Sint Martensvoeren, vanwege het Belgisch Ministerie van Nederlandse Cultuur. In hun woorden schonken de vertegenwoordigster van de Belgische Minister, de beheerder van het Centrum en de voorzitter der vereniging aandacht aan de gezamenlijke culturele achtergronden van beide landen, terwijl ingegeven door de actualiteit tevens de kwetsbare positie van de nederlandse cultuur in de regio van het cultureel centrum ter sprake kwam.

In kasteel Erenstein te Kerkrade vond het diner-dansant voor de leden en hun partners plaats.

Op de tweede dag van het congres werden leden en genodigden door het college van Burgemeester en Wethouders van Kerkrade ten stadhuize ontvangen.

Opnieuw in kasteel Erenstein, reikte de voorzitter de zilveren en gouden Krommers uit aan:

A.C.J.L. Brinkhuizen, Stadsschouburg, Groningen, Gouden Krommer (40 jaar)
L.J. van der Zalm, Koninklijke Schouburg, Den Haag, Gouden Krommer (40 jaar)
B.N. Tolmeijer, Stadsschouburg, Amsterdam, Zilveren Krommer (25 jaar).

De jaarlijkse toneelprijzen werden aan de btrokken actrices en acteurs uitgereikt door de burgemeester van Kerkrade, de heer Mr. J.G. Smeets.
Caro van Eyck

- de Theo d'Or, voor de rol van Fonsia Dorsey in "Een gelukkige hand" (The Gin Game) van D.L. Coburn, geproduceerd door Accolade.

Jules Croiset

- de Louis d'Or, voor de titelrol van Platonow van Anton P. Tsjechow, uitgebracht door het Publiektheater.

Pauline van Rhenen

- de Colombina, voor de rol van Vittoria in "Het Buitenverblijf" van Carlo Goldoni, uitgebracht door Toneelgroep Theater.

Willem Wagter

- de Arlecchino, voor de rol van
Christoffer Sly in Shakespeare's
"De Feeks", uitgebracht door
Toneelgroep De Appel.

De Hans Snoek Prijs 1979 werd toegekend aan Kindertheater Wiedus, voor
zijn gehele repertoire in 1979.

MUTATIES IN HET LEDENBESTAND

1977/1978.

Aan het begin van het verenigingsjaar waren 89 accommodaties aangesloten bij de vereniging.

In de loop van het jaar werden als lid toegelaten:

De Nobelaer, Etten-Leur.

De Koornbeurs, Franeker.

Het Wijngrechttheater, Kerkrade.

De Blinkerd, Schoorl.

Stichting Cultuurspreiding Zeeland, Middelburg.

Het lidmaatschap werd opgezegd door:

De Stadsdoelen, Delft.

De Lantaren, Rotterdam.

De Concertzaal, Zierikzee.

Aan het eind van het verenigingsjaar bedroeg het aantal leden 91.

1978/1979.

Aan het begin van het verenigingsjaar waren 91 accommodaties lid van de vereniging.

In de loop van het jaar werd het ledental uitgebreid met:

De Krakeling, Amsterdam.

De Meervaart, Amsterdam.

Theater in de Steeg, Den Haag.

De Flint, Amersfoort.

Concordia, Enschede.

Cultureel Centrum i.o., Zoetermeer.

De Koepelkerk, Purmerend.

Delftse Kunststichting, Delft.

Kunststichting, Capelle aan de IJssel.

Het lidmaatschap werd opgezegd door:

Ahoy, Rotterdam.

Het aantal leden aan het eind van het verenigingsjaar bedroeg 99.

SAMENSTELLING BESTUREN

a. Landelijke vereniging

Tot 24 oktober 1977 was het bestuur als volgt samengesteld:

Mr. C.P. Lohr	, Haarlem	, voorzitter	, regio Noord-West
Th.J. Kersten	, Maastricht	, secretaris	, regio Zuid II
Drs. J.H. Knopper	, Enschede	, penningmeester	, regio Oost
H.W.J. van Dael	, Rotterdam	, lid	, regio Midden, Zuid-West
L.J.M. van Gent	, 's-Hertogenbosch	, lid	, regio Zuid I
F.W.A. van der Veen	, Meppel	, lid	, regio Noord

Op de ledenvergadering van 24 oktober 1977 trad dit bestuur af en werden de volgende bestuursleden gekozen:

F.W.A. van der Veen	, Meppel	, voorzitter	, regio Noord
Th.J. Kersten	, Maastricht	, secretaris	, regio Zuid II
Drs. J.H. Knopper	, Enschede	, penningmeester	, regio Oost
J.W. van Dam	, Leiden	, lid	, regio Zuid-Holland, Zeeland en Utrecht
L.J.M. van Gent	, 's-Hertogenbosch	, lid	, regio Zuid I
W.P.M. Voorman	, Bussum	, lid	, regio Noord West

In februari 1978 trad de heer Knopper uit het bestuur, wegens het aanvaarden van een functie op het Ministerie van CRM.

Zijn afscheid en de statutaire bepalingen betreffende een evenwichtige vertegenwoordiging van het ledenbestand in het bestuur, maakten een aanvulling noodzakelijk.

Sinds de ledenvergadering van 20 februari 1978 maakten verder deel uit van het bestuur de heren:

P. Mulder, Tiel, lid (regio Oost)
A.Th. Post, Groningen, lid (regio Noord)
Drs. P. Smids, Utrecht, lid

De heer Voorman aanvaardde de functie van penningmeester.

Het aldus samengestelde bestuur was ook in functie gedurende het verenigingsjaar 1978/1979.

Bureau

Mr. N.J. van der Werf, directeur
Mevr. P.G. Pater-Noorloos, secretaresse (tot oktober 1978)
Mevr. H.M. Taylor-Hage, secretaresse, (november 1978 tot mei 1979).

b. Regionale afdelingen

Regio Noord (Noordelijke Schouburgdirecties)

Voorzitter: F.W.A. van der Veen; secretaris: G. Schenk
p/a Cultureel Centrum "De Klinker",
Mr. D.U. Stikkerlaan 41,
9675 AA Winschoten tel. 05970- 15 555

Regio Oost (Stichting Oostelijke Schouburgden)

Voorzitter: W. Brandsma, secretaris: Y. Potma
p/a De Hanzehof,
Coehoornsingel 1,
7201 AA Zutphen tel. 05750- 12 013

Regio Zuid I (Contact Brabantse Culturele Centra)

Voorzitter: L.J.M. van Gent, secretaris: J.A.F.M. van den Bosch,
p/a Streekschouburg Cuyk,
Postbus 77, Grote Straat 62-64,
5431 DL Cuyk tel. 08850- 14 344

Regio Zuid II (Contactraad Limburgse Schouburgden)

Voorzitter: wisselend, secretaris: A. Nijsten
p/a Concertgebouw De Prins van Oranje,
Kaldenkerkerweg 55,
5913 AC Venlo tel. 077- 16854

Regio Midden/Zuid-West (Overleg Theaters in Centraal en Zuid-West Nederland)

Voorzitter: J.W. van Dam, secretaris J.A.M. Wasser
p/a Stadsgehoorzaal De Nieuwe Doelen,
Haarstraat 64,
4201 JD Gorinchem tel. 01830- 30 000

Regio Noord-West (Overleg Schouburgden Noord-Holland)

Afwisselend zijn voorzitter en secretaris de heren
W. Bary, Amstelveen
R. Raaijmakers, Zaandam
p/a Cultureel Centrum Amstelveen,
Plein 1960,
1181 ZM Amstelveen tel. 020- 41 11 52

Samenstelling jury's

De jury voor de toneelprijzen was in 1977/1978 als volgt samengesteld:

Mevrouw M. Bouhuys , Amsterdam

Mevrouw Drs. M.E. Törnqvist-
Verschuur , Bussum

Dr. R. Erenstein , Hilversum

W.F. Lankamp , Amsterdam

Drs. F.A. Roth , Amsterdam

In het seizoen 1977/1978 bestond deze jury uit dezelfde leden.

De jury voor de Hans Snoek Prijs 1978 bestond uit:

Mevrouw T. Brans-Hazelhoff , Soest

Mevrouw J. Bakker , Amsterdam

H. Everts , Maarssenbroek

P. Schreiber , Amsterdam

H. Turlings , Amsterdam

In 1978/1979 was deze jury als volgt samengesteld:

Mevrouw J. Bakker , Amsterdam

Mevrouw M. Louman , Amsterdam

L. Helmer , Amsterdam

E. Oosthoek , Hilversum

E. van Tijn , Hilversum

JURYRAPPORT VOOR DE TOEKENNING VAN DE TONEELPRIJZEN 1978.

Vreemd genoeg wordt in ons land de komedie lager gewaardeerd dan de tragedie en de kunst van de blijspelacteur- en actrice in sterke mate onderschat.

Vreemd omdat er geen enkel serieus argument voor gevonden kan worden, behalve dan dat Nederlanders, een somber en zwaarwichtig volk, vinden dat ernst beter is dan scherts, tragiek hoogstaander dan vrolijkheid, waaruit dan gekonkludeerd wordt, dat komediespelen makkelijker is dan tragediespelen.

Niets is minder waar en daarom is het zo verheugend dat de Theo d'or en de Louis d'or voor 1978 werden toegekend aan twee komediespelers, Mary Dresselhuys en Eric van der Donk.

DE THEO D'OR 1978

Gevoelig, speels, ingetogen, ontroerend. Het zijn slechts enkele van de vele woorden die naar boven komen bij het kijken naar de fascinerende creatie die Mary Dresselhuys maakte van Lidia Vasiljevna, de vrouwelijke hoofdfiguur in het door Marko Fondse vertaalde toneelstuk "Herfst in Riga" van Alexej Arbusow.

Gevoelig in de zo menselijke manier waarop zij haar aantrekkingskracht tot haar tegenspeler, Ko van Dijk, gestalte geeft.

Speels zoals zij met kleine gebaren, verfijnd spel, en met kleine voorwerpen, een parasol, een pannetje, een bosje bloemen, een handdoek, de figuur van een naieve, excentrieke en toch ook zo romantische vrouw levend maakt.

Ingetogen, wanneer zij in haar spel aan de ene kant een sterke persoonlijkheid verbeeldt, en tegelijk heel kwetsbaar is, en steeds opnieuw de spanning, zonder welke het leven geen zin heeft, opzoekt. Maar óók in de avond, tegen de regels van het huis, het raam uitklimt en onder de nachtelijke hemel gedichten voordraagt. Ontroerend in haar pogingen om lief te zijn, vrouwelijk, ontwapenend, op zò'n manier dat het publiek zich zelf in hããr eenzaamheid, in hããr verdriet, in hããr vrolijkheid, steeds weer herkent.

Om een dergelijke moeilijke rol met zoveel schakeringen overtuigend te kunnen spelen, is een grondige beheersing van het vak nodig, en daarnaast een zeer persoonlijke inzet.

Mary Dresselhuys heeft door de jaren heen bewezen dat zij zowel deze vakkennis als die inzet in grote mate bezit, naast een uitzonderlijk talent om ongedwongen toneel te spelen.

In het toneelstuk "Herfst in Riga", een toneelstuk over de liefde tussen een oudere vrouw en een oudere man, onder de voortreffelijke regie van Peter Oosthoek, krijgt en benut Mary Dresselhuys de gelegenheid om al die mogelijkheden die zij als komedienne in zich heeft te spelen, en met de betovering, die door dit hele stuk verweven zit, een publiek continu geboeid te houden.

Het is dan ook met grote eensgezindheid dat de jury Mary Dresselhuys heeft voorgedragen voor de Theo d'or 1978.

DE LOUIS D'OR 1978

Eric van der Donk en Toneelgroep Theater lijken onverbreekelijk met elkaar verbonden. Hij maakt nu al bijna twintig jaar deel uit van dit gezelschap, waar hij bij zijn talent passend repertoire en werkklimaat heeft gevonden.

De op ensemblevorming gerichte aanpak bij de Arnhemse groep komt ook de individuele acteur ten goede. Dat bewijst het artistiek rijpingsproces van Eric van der Donk, die in deze omgeving haast ongemerkt is uitgegroeid tot een van onze knapste en veelzijdigste blijspelspelers. Door zijn positieve instelling tot zijn werk, zijn bereidheid om zich ondergeschikt te maken aan het kollektief en zich geheel te onderwerpen aan een regisseur, heeft hij zich niet alleen een groot technisch meesterschap verworven, maar ook een opmerkelijk emotioneel bereik. Daardoor was hij in staat zowel Ayckbourn's Norman als Ibsen's Brand en de dominee in Bond's Gek tot opvallende creaties te maken.

Eric van der Donk is een voorbeeldig ensemble-acteur die zijn talenten duidelijk in dienst stelt van het geheel van een voorstelling. Dat hij ons ook in de Spaanse Brabander dit gevoel weet te geven, mag een bijzondere prestatie worden genoemd. Immers, er is nauwelijks een rol denkbaar, waar het gevaar van soleren ten koste van het ensemble zo groot is. Vroegere opvoeringen hebben dat duidelijk bewezen. Steeds weer viel het accent op de virtuositeit van de acteur en bleef deze rol een solopartituur.

Al bij eerste opkomst maakt Eric van der Donk ons duidelijk dat zijn regisseuse Elise Hoomans een gans andere Jerolimo voor ogen staat. Minder overheersend, gedempter, minder exuberant, gewiekster, genuanceerder vooral; niet meer alleen maar de ijdele praalhans uit een stuk. Van meet af aan bespeurt men als toeschouwer ook de tragiek van deze figuur, die beseft dat zijn situatie uitzichtloos is. Jerolimo staat met de rug tegen de muur en moet met grote omzichtigheid manoeuvreren. Van der Donk verleent hem daarbij een sympathieke uitstraling en een verraderlijke charme, die het aannemelijk maken dat Amsterdam's brave burgers zijn bedrog niet bij eerste oogopslag doorzien. Deze interpretatie betekent duidelijk winst; Jerolimo wordt geïntegreerd in het geheel en Gierige Gerard's verzuchting "Al siet men de lui, men kent ze niet" volledig bewaarheid. Van der Donk beeldt dit allemaal uit met een speels gemak, een lichte toets, een esprit, die men op onze planken helaas te zelden aantreft. Opvallend zijn daarbij zijn beheersing van het Antwerps dialect en soepele plasticiteit.

Bij het kijken naar deze Jerolimo beseft men dat hier op een volstrekt moderne wijze klassieke komedie wordt gespeeld en wordt men met genoegen herinnerd aan andere glansrollen van deze acteur als Hertog Orsino en de adjunkt van Chioggia. Ook in "Opgestaan . . . Plaats vergaan" van Neil Simon is Van der Donk uitstekend op dreef. De rol van de gekwelde neuroticus die het gevoel heeft dat de hele Amerikaanse samenleving tegen hem samenspannt wordt in zijn handen nooit een karikatuur maar blijft echt en herkenbaar. Duidelijk demonstreert hij in hecht samenspel met Sjoukje Hooymaayer wat de essentie is van komediespelen; de toeschouwers laten lachen om een in wezen tragische werkelijkheid.

Het is met grote eenstemmigheid dat de jury hem de Louis d'or voor dit seizoen heeft toegekend.

COLOMBINA 1978

"De Gek" van Edward Bond is een prachtig stuk. De voorstelling hiervan van de Toneelgroep Theater vormde een hoogtepunt in het afgelopen toneelseizoen. Niet in de laatste plaats was dit te danken aan de grote inzet van alle hierbij betrokken toneelmakers. Met de keuze van dit stuk bewees de Arnhemse groep eens te meer een vaak gedurfd en gevarieerd repertoire, ondanks de risico's, niet uit de weg te gaan. Dit in combinatie met het ensemblespel dat men nastreeft levert het hoogste artistieke rendement van het acteursbestand.

In feite verdient dan ook elke acteur een Arlecchino en elke actrice een Colombina voor zijn of haar bijdrage aan deze voorstelling.

Toch heeft de jury gemeend Bea Meulman er te moeten uitlichten voor de wijze waarop zij de rol van Patty in dit stuk heeft gespeeld.

Bea Meulman is er naar de overtuiging van de jury volledig in geslaagd in haar creatie van de primitief vrouwelijke Patty, die op een instinctief moederlijke wijze Clare bemint en onbegrijpend bewondert, de ontwikkelingsgang van jong boeren meisje met door haar milieu beperkte verlangens naar een door het leven murw geslagen en uitgebluste oude vrouw zeer treffend gestalte te geven, zonder daarbij de kern van menselijke warmte te verliezen, die deze figuur eigen is.

Hoop en verlangen, strijd, verzet en uiteindelijk aanvaarding van haar lot moesten hoofdzakelijk in het spel van deze woordarme vrouw worden uitgedrukt.

De intensiteit van dit spel en de concentratie op het personage dat zij speelde, maakte Bea Meulman's creatie tot een onvergetelijke!

Overigens zijn in het algemeen dit de meest opvallende en treffende kenmerken van het spel van deze actrice; het is alsof zij in elke rol een gevecht aangaat met het door haar te spelen personage. En ongeacht de uitslag van deze worsteling levert dit telkens weer een boeiende toneelervaring op.

Als Patty trad Bea Meulman zegevierend uit het strijdperk. Zo slaagde zij er als geen ander in zich het voor deze voorstelling gekreëerde dialect geheel eigen te maken en er alle emoties mee uit te drukken die zij te spelen had; liefde, verdriet, verbittering en berusting.

Haar beheerste plastiek was perfect; stug en weerbarstig verried het toch soms door een enkel gebaar, een blik haar diepste emoties en onvermogen om uiting te geven aan dat wat in haar omging.

Het is om deze reden dat de jury van de toneelprijzen haar van harte voordraagt voor de Colombina 1978.

ARLECCHINO 1978

Het is niet moeilijk om, terugblikkend op een toneelseizoen, een acteur of actrice aan te wijzen, die zich in een bepaalde grote of kleine rol heeft onderscheiden door met volledige inzet van de eigen persoonlijkheid een toneelpersonage volstrekt overtuigend uit te beelden of te typeren.

Affiniteiten met de inhoud van het stuk en met het te vertolken karakter kunnen hier een grote rol bij spelen.

Moeilijker is het een acteur te vinden die in de loop van vele jaren en in stukken van zeer uiteenlopende genres, zijn grotere en kleinere rollen konstant met uiterste subtiliteit benadert en zodoende door een enkele stembuiging, een cynische glimlach of indringende manier van kijken, ons inzicht geeft in het karakter van het door hem uitgebeelde personage.

Eén van de zeldzame acteurs, die zich een naam veroverd hebben door een totale vereenzelviging met de door hen gespeelde rollen, is Frans Vorstman, die deze werkwijze in het afgelopen seizoen op indrukwekkende manier toonde bij het gezelschap Centrum, waaraan hij verbonden is, als de kille bankier Patrick Scott in "Bikkelhard" van David Hare en - zijn onmisbaarheid elders als het ware bewijzend in twee gastrollen - bij het Publiekstheater; als de ex-luitenant Sjamrajew in "'n Meeuw" van Anton Tjechow en als de gewetenloze despoot Baron von Walter, die in Schiller's burgerlijk treurspel "List en Liefde", onder regie van Eric Schneider, voor het corrupte streven van de macht staat.

Op grond van deze laatste creatie, waarin Vorstman's satanische stemklank en zijn verpletterend lachje de toeschouwer lang zullen bijblijven, alsmede om de manier, waarop hij erin slaagt de vaak gedragen taal van het stuk volledig natuurlijk te doen klinken, draagt de jury voor de Toneelprijzen 1978, Frans Vorstman voor ter bekroning van de beste mannelijke bijdragende rol in het afgelopen seizoen.

DE HANS-SNOEK-PRIJS 1978

"We zitten nog steeds behoorlijk in de verdomhoek, of zeg maar beter de verdomkast. Het is verschrikkelijk om als poppenspeler een beetje redelijk aan het werk te blijven. Er is - met name de laatste acht jaar - duidelijk sprake van een gunstige artistieke en creatieve ontwikkeling. Het poppenspel vernieuwd zich zonder alle tradities onmiddellijk los te laten."
(Hinderik de Groot)

"Hoe ik poppenspeelster geworden ben? Ik vond nergens wat ik zocht, tot ik toevallig tegen dit vak aanliep en dat was het helemaal." (Camilla Koevoets)

Het zal U duidelijk zijn: De Hans-Snoek-Prijs 1978 gaat naar het poppenspel. Niet omdat dit nu de mode schijnt te zijn - ook de Erasmusprijs 1978 gaat zoals U weet naar het poppentheater -; niet omdat we van mening waren, dat het poppenspel in Nederland een "schouderklopje" nodig had en heeft; en zeker niet omdat de jury 1977 een aanbeveling had gedaan om nu het poppenspel eens onder de loupe te nemen.

Nee, de jury heeft getracht om zich konform haar opdracht op een zo breed mogelijk terrein te oriënteren over de prestaties op het gebied van kinder- en jeugdtheater.

Ze is unaniem tot de konklusie gekomen, dat ondanks duidelijk zichtbare ontwikkelingen binnen andere disciplines het poppenspel, zowel op traditioneel als experimenteel niveau, ver boven het gemiddelde uitsteekt.

Enkele uitzonderingen daargelaten heeft, naar de mening van de jury, dit seizoen elders weinig opzienbarends opgeleverd.

Bij de beoordeling is de jury uitgegaan van de volgende criteria:

- a. Aangezien de Hans-Snoek-Prijs een seizoenprijs is kwamen slechts die produkties, die uit het seizoen 1977/78 stamden, in aanmerking, en dan met name de voorstellingen, gericht op of mentaal toegankelijk voor kinderen van 4 tot 7 of van 10 tot 15 jaar.
- b. De jury kent aan de Hans-Snoek-Prijs ook een bepaalde ontwikkelings- en stimuleringswaarde toe. Bij de keuze is men dan ook niet alleen uitgegaan van een bepaald, eenmalig produkt, maar heeft ook het hele werk een rol gespeeld.
- c. Uiteraard lette de jury op criteria als kwaliteit, inzet van de groep, relatie met het publiek, pedagogische vermogens, de algemene indruk en "hoe leuk was de voorstelling?"

De jury kwam unaniem tot de konklusie, dat er gekozen moest worden tussen twee poppenspelers en hun voorstellingen.

Zij hadden graag aan beiden de prijs toegekend, maar dat bleek geheel tegen de spelregels te zijn; het zou een devaluatie van de prijs betekenen.

Slechts 1 poppenspeler kon dus de prijs krijgen.

Had de jury gekozen voor de meest experimentele en wellicht de meest spektakulaire voorstelling, dan was Hinderik de Groot hier onderscheiden; zijn "Tovenaar van Nergens" was dan de "Tovenaar van Hier" geworden.

De jury was getroffen door de fantasie-rijkdom, zowel technisch als inhoudelijk, waarmee één enkel persoon kans zag de rollen van een heel ensemble te vervullen en de meest uiteenlopende soorten poppen te gebruiken, zichzelf en het eigen lichaam daarbij inbegrepen.

De voorstelling is van zeer hoge kwaliteit, maar toch vond de jury, dat de gekozen structuur en de technische perfectie, waarmee deze werd ingevuld, een spontane dialoog met het publiek, met name het jongere, niet toeliet.

Dit was dan ook de reden, dat uiteindelijk tot een andere keus is overgegaan.

De Hans-Snoek-Prijs 1978 komt toe aan een poppenspeelster, wier werk bijna de tegenpool genoemd zou kunnen worden van hetgeen Hinderik doet.

Poppenspel van een haast traditioneel te noemen aanpak, echter niet ouderwets of "uit de tijd", integendeel, zeer levendig en boeiend en direkt inspeland op wat kinderen aanspreekt en beweegt.

"Ik probeer", zegt zijzelf, "op de eerste plaats mijn poppenspel een intens blijde gebeurtenis te laten zijn. Ik wil graag op een positieve manier over het leven vertellen en ik hoop aldus ertoe bij te dragen, dat de kinderen waar ik voor speel, allereerst van het leven zullen kunnen houden."

Mocht deze uitspraak in Uw oren te pathetisch klinken, dan kunnen wij U alleen nog maar adviseren: Ga naar "Het Lappenpaardje" kijken!

De combinatie van warmte, die van de voorstelling uitstraalt; grote inzet van de speelster; het technisch kunnen, dat nooit doel is, altijd middel; de direkte dialoog met een steeds wisselend publiek; het grote invoelingsvermogen ook in de leefwereld van de jongsten; het vermogen spontane reacties direkt adequaat in de voorstelling te verwerken; haar humor en fantasie

De combinatie van al deze dingen vormt het geheim van deze voorstelling, dat zich onttrekt aan pure verbale analyse.

De voorstelling is niet zozeer spektakulair, tenzij dit van zeer hoge kwaliteit gezegd zou kunnen worden, maar de voorstelling is goed, niet meer en niet minder.

Dit geldt trouwens voor haar hele werk, dat zich als het ware bijna geruisloos heeft ontwikkeld.

- Bijna een typisch kenmerk te noemen voor het hele poppenspel in Nederland; het is er, het boeit, maar niemand begrijpt hoe dat kan, want er is geen subsidie, geen opleiding, nauwelijks publiciteit, maar toch wordt het grootste percentage jeugdvoorstellingen door de poppenspelers gegeven. -

De jury is dan ook van mening dat de Hans-Snoek-Prijs 1978 toekomt aan Camilla Koevoets en haar Lappenpaardje.

JURYRAPPORTEN VOOR DE TOEKENNING VAN DE TONEELPRIJZEN 1979

Wie of wat bekroont men - of bekroont men mede - wanneer een jury voor toneelprijzen, de oogst van een theater-seizoen overziend, na ampel overleg de acteur of actrice aanwijst, die men meent te moeten onderscheiden als degene die tijdens dat seizoen de beste hoofdrol in een theater-produktie heeft vervuld?

Natuurlijk: de vakman, de toneelspeler pur sang, die door zijn technisch kunnen, zijn wijze van spreken, bewegen en uitbeelden zijn collega's overtreft in het weergeven van de door een schrijver opgeroepen gevoelens en door de regisseur beoogde bedoelingen.

Het gelukkig samengaan, dat soms niet meer is dan een toevalstreffer, van de acteur en de stilzwijgend meebekroonde schrijver en regisseur, kan ook in de tijd van veranderende theatervormen, waarin het collectief een steeds grotere plaats inneemt, tot de hoogste prestatie op de planken leiden, die een bekroning alleszins rechtvaardigt, maar nog niet altijd het bewijs vormt dat het talent van de onderscheiden acteur oorspronkelijk is en zijn scheppend vermogen zelfstandig is.

De jury voor toneelprijzen 1979 prijst zich daarom gelukkig ditmaal in Caro van Eyck een actrice en in Jules Croiset een acteur te kunnen aanwijzen, die in hun veelzijdige carrières de authenticiteit van hun scheppend vermogen volop hebben bewezen.

DE THEO D'OR 1979

Er gebeurt niet veel in het door D.L. Coburn geschreven en door Karl Guttman geregisseerde toneelstuk "Een gelukkige hand". Twee mensen, Fonsia Dorsey en Weller Martin, gespeeld door Caro van Eyck en Guus Hermes, ontmoeten elkaar in een bejaardenoord, zij spelen in elk van de vier scènes een aantal spelletjes kaart, waarvan de afloop steeds dezelfde is. Er verandert wel veel tijdens dit kaartspelen. Een verandering die door Caro van Eyck op sublieme wijze zichtbaar wordt gemaakt. Van een wel vriendelijke vrouw, onzeker in haar woorden, schuw en wat meelijwekkend in haar gedragingen, wordt zij de felle, haatdragende, sluw-zelfbewuste vrouw.

Caro van Eyck bouwde deze moeilijke rol heel genuanceerd op. Langzaam zien wij de echte Fonsia verschijnen - zelfbewuster naar mate haar cynische tegenstander zijn troeven verspeelt en zijn waardigheid en vermeende overwicht verliest. Haar veelzijdige acteer-talent, waardoor de humor, waarmee zij op zo'n onschuldige wijze haar kaarten schudt en steeds wint, samengaat met de tragiek van een kontakt-arme en in wezen gevoelloze vrouw, maakt dat het publiek beurtelings in de lach schoot en dan weer ontroerd werd.

Caro van Eyck weet door haar oorspronkelijke manier van spelen, haar intensieve en persoonlijke inzet een grote spanning te geven aan de ontluistering van Fonsia.

Momenten als het gaan zitten op haar stoel en het bekijken van de kaarten, het peuteren in een dropzakje, de mimiek bij de kinderlijke en later angstige verwondering als zij wint, de prachtige bewegingen die zij maakt, de wijze van uitbeelden van een door het leven vereenzaamde en daardoor verbitterde vrouw, maakten de voorstelling tot een grote belevenis voor de toeschouwer. Caro van Eyck heeft in haar lange loopbaan van toneelspeelster waarin zij talloze grote rollen heeft vertolkt, in dit toneelstuk "Een gelukkige hand", opnieuw bewezen een groot actrice te zijn.

Eensgezind was dan ook het besluit van de jury, haar, Caro van Eyck, voor te dragen voor de Theo d'Or in het jaar 1979.

DE LOUIS D'OR 1979

"A spontaneous, vernacular authority, an artist responding to an artist", zo typeerde Charles Lewson, de toneelcriticus van de Engelse Times, Jules Croiset naar aanleiding van zijn Vincent van Gogh-vertolking in Londen.

Met dit innerlijk geladen solo-toneel, waaronder het genoemde "Een zekere Vincent", Over Tsjechov gesproken", en zeker met de nog eerder gebrachte "Zangen van Maldoror" overtuigde Jules Croiset zijn publiek en zijn critici dat hij niet slechts de geijkte paden gaat waar zijn talent hem het succes wel haast garandeert, maar dat hij de tour de force niet schuwt en de uitdaging om ook niet op het grote publiek gerichte sprongen te wagen, aandurft.

Het zich, als meer dan acteur, eigenmaken van de schizofrene gruwelzangen van de Comte de Lautréamont, het zich met uiterste terughoudendheid inleven in het menselijk tekort, dat zowel in Van Gogh's brieven als in Tsjechovs werk wordt geëvoceerd, heeft het dynamisch talent van Jules Croiset in hoge mate verrijkt; de na zijn terugkeer van one-man show naar ensemble-toneel gespeelde rollen leggen daarvan duidelijk getuigenis af.

Een hoogtepunt in deze nieuwe periode van zijn toneelloopbaan vormt zijn creatie van de welbespraakte onderwijzer en verleider Platonov uit Tsjechovs gelijknamige stuk, dat in het afgelopen seizoen onder regie van Hans Croiset door het Publiekstheater op de planken werd gebracht.

Gefascineerd door de schijnbare zelfverzekerdheid van Platonov en de verwoestende kracht waarmee hij te werk gaat bij het doen ineensorten van andermans en eigen wereld, is men als toeschouwer geneigd over het hoofd te zien met welke middelen Jules Croiset de heidens moeilijke taak verricht om een, ondanks zijn overvloed aan emoties niet bijster interessante mens als Platonov tot held van een toneelstuk te verheffen.

Hetzelfde procédé voltrekt zich in de eveneens door het Publiekstheater gebrachte voorstelling van Gerben Hellinga's stuk "Mensch, durf te leven", waarin Jules Croiset als Pisuisse opnieuw de hoofdrol vervult.

Met verbluffende geloofwaardigheid weet hij in de huid te kruipen van de man Pisuisse, wiens triviale levensomstandigheden, buiten de wereld van het theater om, slechts door zijn tragische dood interessant genoeg zijn om ze als thema voor een toneelstuk te gebruiken.

DE COLOMBINA 1979

De "Trilogie van het Buitenverblijf" is een fascinerend stuk: Goldoni's weemoedig-berustend afscheid van de wereld, waaruit hij is voortgekomen, de Venetiaanse bourgeoisie. Niet meer in staat eigen waarden te ontwikkelen, vastgelopen in een zinloze imitatie van de decadente adel en zelf onherroepelijk passé.

In de beschrijving en analyse van deze ten dode opgeschreven samenleving blijkt de Venetiaanse blijspeldichter een heel wat belangrijker en minder oppervlakkig auteur dan hier te lande vaak wordt aangenomen en het is dan ook verheugend dat Toneelgroep Theater met zijn sterke Goldoni-traditie juist deze Trilogie als jubileumstuk heeft gekozen.

Het Arnhemse ensemble dat bij het kiezen van zijn repertoire telkens weer grote risico's durft te nemen, stond dit keer voor een uiterst moeilijke opgave. Er dienden immers drie qua thematiek nauw met elkaar verbonden, maar naar stemming onderling sterk contrasterende stukken tot een harmonisch geheel te worden gesmeed; de kleurige levendigheid van het eerste, de psychologisch-atmosferische intensiteit van het tweede en de ontgoocheling en berusting van het derde deel.

De Italiaanse gastregisseur Orazio Costa wilde het stuk vóór alles in zijn historische context tonen en legde grote nadruk op het oproepen van de wereld van het Italiaanse Settecento met een sterk accent op muzikaliteit en vormschoonheid. De door hem voorgeschreven speelstijl werkte vooral op het vrouwelijk deel van de bezetting zeer stimulerend.

Met haar elegante bewegen, haar expressieve handen en muzikaal stemgebruik bleek Pauline van Rhenen uitstekend in staat aan de intenties van deze regie vorm te geven. Haar Vittoria kreeg van begin af aan zeer duidelijke contouren: koud, egoïstisch, onverschillig tegenover de financiële situatie van haar broer, uitsluitend geïnteresseerd in uiterlijkheden. Dit meisje kent maar één doel in haar leven: fare bella figura. Zij belichaamt als geen ander de gebreken van haar milieu: de oppervlakkigheid het totaal gemis aan echte waarden en het ontbreken van een wezenlijke relatie met mensen en dingen.

Het hoge tempo, waarin de regie de gebeurtenissen in huize Leonardo liet plaats vinden, leidde bij Pauline van Rhenen nooit tot verkramptheid en onnatuurlijkheid. Met tal van subtiele gebaartjes wist zij haar Vittoria zelfs iets Italiaans mee te geven.

Dominant bij dit meisje, haast een levensnoodzaak, is haar jaloezie op alle gebieden die de vrouwelijke ijdelheid raken. Prachtig kwam dit tot uitdrukking in het gesprek met haar rivale Giacinta (Sjoukje Hooymaayer). Deze scène, een waar meesterstukje van vrouwelijk raffinement, waarbij de twee "vriendinnen" elkaar stijlvol en vakkundig afmaken, werd door beide actrices met grote technische perfectie gespeeld.

Ook in het verdere verloop van de Trilogie toonde Pauline van Rhenen haar grote kwaliteiten en mogelijkheden. In de verbetering, waarmee ze vecht voor haar huwelijk met Guglielmo en de tragedie van dit meisje dat onbemind bemint. Het is met grote eenstemmigheid dat de jury Pauline van Rhenen voordraagt voor de Colombina 1979.

Bij de voorstelling van "De Feeks" van Shakespeare door toneelgroep De Appel komt de toeschouwer ogen en oren te kort om alle indrukken te verwerken die over hem worden uitgestort. Wie de moeite neemt de voorstelling voor een tweede maal te bezoeken hoort en ziet dan ook veel dat hem de eerste keer ontging. Wat de toeschouwer zich zo'n tweede maal echter in het bijzonder bewust wordt is de perfecte timing en zelfbeheersing waarmee deze wervelende show wordt gepresenteerd en waarmee de ogenschijnlijke chaos is georganiseerd.

Dit is te danken aan de uitstekende samenwerking van alle spelers. Zij treden op als een hecht team waarbij niemand eigen succes nastreeft, maar elk der spelers zich ondergeschikt maakt aan de handelingssituatie van het moment waarop dan steeds alle aandacht wordt geconcentreerd.

En dit gebeurt met bewonderenswaardige inzet en concentratie van allen, zodat in feite iedereen voor een prijs in aanmerking dient te komen.

Dat de jury uit waardering voor de voorstelling in zijn totaliteit Willem Wagter voordraagt voor de Arlecchino gebeurt omdat door de Sly interpretatie van De Appel en de presentatie daarvan door Willem Wagter deze doorgaans ondankbare en stiefmoederlijk bedeelde rol een nieuwe dimensie aan dit stuk heeft toegevoegd.

In deze voorstelling zien we namelijk hoe de ketellapper Sly na zijn eerste verbazing overwonnen te hebben over de wonderlijke omgeving waarin hij uit zijn roes ontwaakt, tijdens de toneelvoorstelling die voor hem wordt opgevoerd langzaam van verbaasde toeschouwer tot participant wordt en zich tenslotte zo inleeft dat hij tot medespeler wordt en zelfs in het handlingsverloop van dit spel in het spel probeert in te grijpen.

De doorgaans kleurloze Sly werd in deze voorstelling een mens van vlees en bloed die onder de bekoring van het spel zo emotioneel daarbij betrokken raakte, dat hij vanuit zijn eigen beperkte leefwereld als handwerksman spontaan en menselijk reageerde.

Zo groeide de rol van Sly uit tot één van de personages met wie het publiek kon meevoelen en meeleven.

De wijze waarop Willem Wager deze rol met weinig tekst en veel stil spel tot een herkenbaar individu maakte met een eigen persoonlijke tragiek, was bewonderenswaardig. Voortdurend aanwezig slaagde hij erin de ontwikkeling die in Sly plaatsvindt zichtbaar te maken zonder daarbij voortdurend de volle aandacht voor zich op te eisen. Steeds op het juiste moment werd het publiek zijn aanwezigheid en zijn rol in het spel eventjes bewust gemaakt, waarna de aandacht zich weer op de anderen kon concentreren.

Het leek allemaal zo vanzelfsprekend, maar daarin lag juist de verdienste van Willem Wagter, want het is geen geringe presentatie om een hele avond met zo'n grote intentie aanwezig te zijn. Daarom heeft de jury dan ook het genoegen Willem Wagter voor te dragen voor de Arlecchino 1979.

JURYRAPPORT VOOR DE TOEKENNING VAN DE HANS SNOEK PRIJS 1979

Voor de derde maal wordt nu de Hans Snoek-prijs voor het jeugdtheater uitgereikt.

Terwijl in 1977 de jury het accent legde op produkties op het gebied van (meespeel)toneel, mime en cabaret, en in 1978 het poppenspel onder de loupe werd genomen, heeft de jury van dit seizoen zich aanvankelijk niet willen beperken tot één bepaalde categorie van het jeugdtheater.

Dit brede uitgangspunt bracht met zich mee, dat de jury een groot aantal zeer uiteenlopende voorstellingen heeft moeten bezoeken. Hierbij bleek wederom, dat het jeugdtheater dermate complex is, dat je als jury niet ver komt met een dergelijke ruime keuze. We ontkwamen bij de beoordeling dan ook niet aan het maken van een beperking.

Waar, zoals gezegd, het vorig seizoen ruime aandacht is besteed aan het poppenspel, meenden wij de spot nu te moeten richten op het toneel voor de jeugd.

Naast algemene criteria als kwaliteit, inzet van de groep en relatie met het publiek, - die vanzelfsprekend geacht mogen worden - besloot de jury met name het sociaal-maatschappelijk aspekt van de voorstelling bij de beoordeling mee te laten spelen. Hieruit vloeide voort, dat een voorstelling derhalve niet status- of rolbevestigend, maar op verandering gericht diende te zijn, om voor de jeugdtheaterprijs van dit seizoen in aanmerking te kunnen komen.

We hebben het ons daarmee niet gemakkelijk gemaakt.

Een aantal voorstellingen voldeed aan één of meer criteria, doch slechts teleurstellend weinig aan alle vier.

In het algemeen is de jury van mening, dat het niveau van het jeugdtheater in Nederland bij haar verwachtingen achterbleef. Aan de oorzaken van deze situatie zijn reeds een aantal congressen gewijd en er zullen er nog wel een aantal volgen. Het behoeft geen verder betoog, dat een meer "volwassen" benadering door de subsidiërende overheden een grote stimulans voor de kwaliteit van het jeugdtheater zou kunnen betekenen.

Wanneer je je als jury konsentreert op een bepaalde categorie, dan stuit je onvermijdelijk op "mengvormen", zoals de poppenspeler, die zijn kast uitkomt en zelf als akteur in zijn eigen voorstelling een rol speelt. Een uitstekend voorbeeld, dat op de voltallige jury grote indruk maakte, is de voorstelling "'t Wonderlijke leventje van Klein Mannetje Pluim" van Jozef van den Berg. Als er een tweede prijs bestond zouden we deze zonder twijfel aan hem hebben willen toekennen.

Dat de jury heeft gemeend Jozef van den Berg geen eerste prijs te kunnen geven, vloeit voort uit één van haar uitgangspunten: de nadruk ligt bij deze voorstelling wel degelijk bij het poppenspel. Een argument echter, dat niets afdoet aan de zeer hoge kwaliteit.

Een groep, die al jarenlang alle gehanteerde criteria in zijn voorstellingen verenigt, is Kindertheater Wiedus. Sinds de oprichting in 1971 richt de groep zich in zijn voorstellingen voortdurend op onderwerpen uit de beleavingswereld van het kind. Deze jury heeft kennis genomen van het thans op het programma

staande omvangrijke repertoire: "Ons Landje", "De Club", "Henkie van de bureu", "Wil je met me lopen", "Tjonge, Tjonge" en "Circus Emma".

Het zijn allemaal voorstellingen die beantwoorden aan de gestelde criteria:

- een inhoudelijk en artistiek hoge kwaliteit
- inventiviteit
- volledig ontbreken van stereotiepe en rolbevestigende facetten
- groot inlevingsvermogen in de wereld van de kinderen
- grote inzet
- een bijna unieke relatie met het publiek - kinderen en volwassenen
- een veelal humoristisch-relativerende aanpak, die vrijwel nooit over hoofden van de kinderen heengaat.

De al jaren lang ongewijzigde **samenstelling** van de groep lijkt de jury in dit geval mede ten grondslag te liggen aan het hoge niveau dat Kindertheater Wiedus heeft weten te bereiken en steeds weet te handhaven.

Deze groep lijkt daarenboven het levende bewijs voor de stelling dat inventiviteit en inzet, gekoppeld aan een financieel gunstige positie - Wiedus wordt sinds kort door de Gemeente Rotterdam "volwassen" gesubsidieerd - randvoorwaarden zijn voor een optimaal artistiek resultaat: voer voor subsidiënten!

De jury zou dan ook unaniem de Hans Snoek-Prijs 1979 toegekend willen zien aan Kindertheater Wiedus voor zijn hele repertoire en daarnaast een eervolle vermelding willen geven voor het werk van Jozef van den Berg.

OVERZICHT TONEELPRIJZEN 1955 - 1978

K1

<u>juni 1955</u>	
Theo d'or	Ank van der Moer
Louis d'or	Paul Steenbergen
<u>juni 1956</u>	
Theo d'or	Ida Wasserman
Louis d'or	Han Bentz van den Berg
<u>juni 1957</u>	
Theo d'or	Myra Ward
Louis d'or	-
<u>juni 1958</u>	
Theo d'or	Elisabeth Andersen
Louis d'or	Han Bentz van den Berg
Zilveren médailles	Mary Dresselhuys, Guus Oster
Bronzen médailles	Hetty Beck, Frans van der Lingen
<u>juni 1959</u>	
Theo d'or	Ida Wasserman
Louis d'or	Paul Steenbergen
Zilveren médailles	Annie de Lange, Joan Rimmelts
Bronzen médailles	Ina van Faassen, Hans Tiemeyer
<u>juni 1960</u>	
Theo d'or	-
Louis d'or	Paul Steenbergen
Zilveren médailles	Andrea Domburg, Guus Hermus
Bronzen médailles	Henny Orri, Eli Blom
<u>juni 1961</u>	
Theo d'or	Ellen Vogel
Louis d'or	Bob de Lange
Zilveren médailles	Ank van der Moer, Guus Hermus
Bronzen médailles	Henny Orri, Leo de Hartogh
<u>juni 1962</u>	
Theo d'or	Annie de Lange
Louis d'or	-
<u>juni 1963</u>	
Theo d'or	-
Louis d'or	Guus Hermus
Zilveren médailles	Andrea Domburg, Ank van der Moer,
Bronzen médailles	Henk van Ulsen
	Do van der Stek, Jules Royaards
<u>juni 1964</u>	
Theo d'or	Ank van der Moer
Louis d'or	Han Bentz van den Berg
Colombina	Enny Meunier
Arlecchino	Wim van den Brink
<u>juni 1965</u>	
Theo d'or	Annet Nieuwenhuyzen
Louis d'or	Paul Steenbergen
Colombina	Elisabeth Andersen
Arlecchino	André van den Heuvel

<u>juni 1966</u>	
Theo d'or	Elisabeth Andersen
Louis d'or	-
Colombina	Loudi Nijhoff
Arlecchino	Ton van Duinhoven
<u>juni 1967</u>	
Theo d'or	Annie de Lange
Louis d'or	Eric Schneider
Colombina	Anne-Will Blankers
Arlecchino	Luc Lutz
<u>juni 1968</u>	
Theo d'or	Andrea Domburg
Louis d'or	Ton Lutz
Colombina	Marja Habraken
Arlecchino	Peter van der Linden
<u>juni 1969</u>	
Theo d'or	Trins Snijders
Louis d'or	Hans Tiemeyer
Colombina	Kitty Janssen
Arlecchino	Sacco van der Made
<u>juni 1970</u>	
Theo d'or	Christine Ewert
Louis d'or	Henk van Ulsen
Colombina	Petra Laseur
Arlecchino	Frans van der Lingen
<u>juni 1971</u>	
Theo d'or	Lies Franken
Louis d'or	Wim van der Grijn en
	Hans Dagelet
Colombina	Ann Fasekamp
Arlecchino	Lou André
<u>mei 1972</u>	
Theo d'or	Loudi Nijhoff (geweigerd)
Louis d'or	Guido de Moor
Colombina	Elisabeth Andersen
Arlecchino	Piet Römer
<u>mei 1973</u>	
Theo d'or	Petra Laseur
Louis d'or	André van den Heuvel
Colombina	Canci Geraedts
Arlecchino	Wim Kouwenhoven
<u>mei 1974</u>	
Theo d'or	Sacha Bulthuis
Louis d'or	Siem Vroom
Colombina	Sjoukje Hooymaayer
Arlecchino	Edmond Classen
<u>mei 1975</u>	
Theo d'or	Annet Nieuwenhuyzen
Louis d'or	Peter Faber als vertegenwoordiger
	v/h gehele Werktheater(geweigerd)
Colombina	Josée Ruiter
Arlecchino	Eric van Ingen

mei 1976

Theo d'or
Louis d'or
Colombina
Arlecchino

Anne-Will Blankers
Peter van der Linden
Ellen Vogel
Gijsbert Tersteeg

mei 1977

Theo d'or
Louis d'or
Colombina
Arlecchino
Hans Snoek Prijs

Christine Ewert
Carol Linssen
Henny Orri
Henk Rigters
Toneelgroep "Wederzijds"

mei 1978

Theo d'or
Louis d'or
Colombina
Arlecchino
Hans Snoek Prijs

Mary Dresselhuys
Eric van der Donk
Bea Meulman
Frans Vorstman
Camilla Koevoets

mei 1979

Theo d'Or
Louis d'Or
Colombina
Arlecchino
Hans Snoek Prijs

Caro van Eyck
Jules Croiset
Pauline van Rhenen
Willem Wagter
Kindertheater Wiedus

LEDENLIJST (per september 1979)

<u>1800 BC ALKMAAR</u> Cultureel Centrum "De Vest", Postbus 24, Canadaplein 2, Dir. J.C. Goedegebuur, Rijperwaard 31, Alkmaar	072-12 73 44 072-61 13 91
<u>7600 AL ALMELO</u> Cultureel Centrum De Hagen Postbus 465, Schouwburgplein 1 Dir. S.A. Joo, Jura 27, Almelo	05490-10 061 05490-13 975
<u>3811 WK AMERSFOORT</u> Cultureel Centrum De Flint Coninckstraat 60, Dir. Mevr. T. Porringa-Bolhuis, Hoofdstraat 22 Apeldoorn	033-75 11 84 055-21 66 90
<u>3800 AR AMERSFOORT</u> Amersfoortse Culturele Raad Postbus 699, Dir. P. Reurslag, Bohemen 63, Leusden	033-75 10 84 033-418 94
<u>1181 ZM AMSTELVEEN</u> Cultureel Centrum Plein 1960 Dir W. Bary, Van Breestraat 186, Amsterdam	020-41 81 78) 020-41 11 52) 020-73 70 53
<u>1016 XP AMSTERDAM</u> De Krakeling Nieuwe Passeerdersstraat 1 Dir. E. Plooijer, W. de Zwijgerlaan 134, Den Haag	020-25 32 84 070-54 89 74
<u>1071 BB AMSTERDAM</u> Het Concertgebouw N.V. Van Baerlestraat 98, Dir. J. Bevaart, Kelbergen 223, Amsterdam-Bijlmermeer	020-71 98 71 020-96 07 61
<u>1017 PL AMSTERDAM</u> Nieuwe de la Martheater Marnixstraat 404 Dir. Mr. P.A. Meerburg, Minervalaan 82, Amsterdam	020-24 18 62) 020-24 76 96) 020-23 70 58) 020-71 46 34
<u>1068 EK AMSTERDAM</u> De Meervaart Osdorpplein 67, Dir H. Hogeland, Oorgat 36, Edam	020-10 73 93 02993-72 701
<u>1017 PT AMSTERDAM</u> Stadsschouwburg Leidseplein 26 Dir. B. Boudewijn, Straatweg 33, Maarssen	020-25 04 35 03465-651 35

1018 EM AMSTERDAM

Theater Carré

Amstel 115

020-22 61 77

Dir. G. Oster, Keizersgracht 624, Amsterdam

020-24 33 10

7314 BZ APELDOORN

Schouwburg Orpheus

Churchillplein 1

055-21 24 74

Dir. Drs. I. Stants, De Windhoek 3, Wiesel

05762-2 34

6811 BV ARNHEM

Stadsschouwburg

Koningsplein 12

085-42 27 47

Dir. K. Boon, Kraaiensteinlaan 8, Arnhem

085-61 20 27

9401 ET ASSEN

Cultureel Centrum De Kolk

Weierstraat 17

05920-10 200

Dir. G. van de Kuil, Taxusplantsoen 34, Assen

05920-17 076

4811 NC BREDA

Stadsschouwburg

Van Coothplein 37

076-13 95 85

Dir. G. Niemeyer, Kesteren 8, Prinsenbeek

01607-14 691

1402 SB BUSSUM

Theater 't Spant

Dr. Abraham Kuyperlaan 3

02159-14 775

Dir. W.P.M. Voorman, Naarderstr. 43B, Laren(NH)

02153-10 690

2902 HP CAPELLE AAN DE IJSSEL

De Culturele Commissie

Gemeentehuis, Slotplein 1

010-51 22 33

Dir. Ph. van Zaale, Damsterdiep 9

010-50 91 73

5430 AB CUYK

Streekschouwburg Cuyk

Postbus 77, Grote Straat 62-64

08850-14 344

Dir. J. van den Bosch, Isabellalaan 8, Cuyk

08850-15 797

2611 CS DELFT

Delftse Kunststichting

Wijnhaven 24

015-13 41 50

Dir. M. den Boef, Albert Verweyalaan 19

015-56 03 69

7400 AN DEVENTER

Deventer Schouwburg N.V.

Postbus 555, Grote Kerkhof 1

05700-16 641

Dir. W. Brandsma, Zandpoort 15, Deventer

05700- 17 055

7001 DL DOETINCHEM

Schouwburg Amphion

De Veentjes 15

08340-23 042

Dir. M. Boogaard, Hoterweg 70 Doetinchem

08340-23 006

3311 PL DORDRECHT

Kunstmin

St. Jorisweg 76

Dir. H.A. Morks, Iepenlaan 48, Dubbeldam

01850-36 464

01851-338

9203 KL DRACHTEN

Schouwburg De Lawei

Burgemeester Wuiteweg 24

Dir. R.J. Oostra, Gauke Boelenstr. 37, Drachten

05120-13 344

05120-15 462

8250 AC DRONTEN

Gemeenschapscentrum De Meerpaal

p/a Raadhuis, Ottoplein

Dir. L. Hoogeveen, Giekstraat 38, Dronten

03210-21 14

03210-22 81

6717 LM EDE

Stichting De Reehorst

Bennekomseweg 24

Dir. J.W. Witte, Willem Pijperlaan 26, Ede

08380-33 611

08380-20 114

5616 LA EINDHOVEN

Philips' Ontspanningscentrum

Mathildelaan 81

040-51 19 20

5615 CN EINDHOVEN

Stadsschouwburg

Elzentlaan 50

Dir.Drs.J.G.P. Reijs, Tervurenhof 3, Eindhoven

040-11 75 55

040-41 38 08

8202 EK EMMELOORD

't Voorhuis

Deel 20

Dir. H.A. Wieringa, Deel 20, Emmeloord

05270-24 41

05270-24 41

7822 HM EMMEN

Theater De Muzeval

Boermarkeweg 43

Dir.Drs.Sj.K. Zijlstra, Achter de Smidse 9,
Zuidbarge

05910-19 200

05910-19 015

7511 GA ENSCHEDE

Theater aan de Markt

Concordia

Markt 15

Dir. H. Vije Stobbesteege 3, Noordijk, Gem.

Noordijk

053-31 10 89

05450-1453

7511 HB ENSCHEDE

Twentse Schouwburg N.V.

Langestraat 49

Dir.Ir.M.E.B. Zweers, Langestraat 49, Enschede

053 31 66 66

053 31 66 66 tst. 22 of

053-32 32 33

<u>4872 XE ETTEN-LEUR</u>		
De Nobelaer Gemeenschapscentrum		
A. van Berchemlaan 2		01608-143 50
Dir. W.C.N. Wit, Lambertusstraat 58,		01608-121 12
<u>8800 AB FRANEKER</u>		
De Koornbeurs		
Postbus 97, Noord 2		05170-20 20
Dir. P. de Graaf, Getswerdersyl 4, Sexbierum		05170-28 30
<u>4201 JD GORINCHEM</u>		
Stadsgehoorzaal De Nieuwe Doelen		
Haarstraat 64,		01830-300 00
Dir. J.A.M. Wasser, Dr. Hiemstralaan 20,		01830-227 51
<u>2806 AE GOUDA</u>		
Goudse Schouwburg		
Boelekade 67-69		01820-137 50
Dir. J.J. van Velzen, Han Hollanderweg 13		01820-172 86
<u>2512 CX 's-GRAVENHAGE</u>		
Theater in de Steeg		
Westeinde 165		070-63 04 40)
Dir. Mw. I. Tielman, Elandsstraat 122,		)
<u>2511 CW 's-GRAVENHAGE</u>		
Kon. Mij. Diligentia		
Lange Voorhout 5		070-46 43 08
Dir. Dr. H.Th. Vlaanderen, Hoefbladlaan 171		070-68 84 91
<u>2511 CW 's-GRAVENHAGE</u>		
Koninklijke Schouwburg		
Korte Voorhout 3		070-46 94 56
Dir. G. Verstraete, Mauvestraat 33		070-24 82 22
<u>2508 EA 's-GRAVENHAGE</u>		
N.V. Nederlands Congresgebouw		
Postbus 9000		070-51 28 51
Art. Leider I.M. Helms, Suzannaland 60		070-83 29 59
<u>9700 AG GRONINGEN</u>		
Gemeentelijke Dienst Stadsschouwburg/Cultureel		
Centrum de Oosterpoort		
Postbus 268, Palmslag 10		050-18 23 33
Dir. A.Th. Post, Rijksstraatweg 47, Groningen		050-34 97 80
<u>2011 VG HAARLEM</u>		
Stadsschouwburg	)	
Wilsonplein 23	)	
<u>20 HH HAARLEM</u>	)	
Concertgebouw	)	St. Stadsschouwburg en
Lange Begijnenstraat 13	)	Concertgebouw Haarlem
Alg. Dir. Mr. C.P. Lohr, Wilhelminapark 4,	)	023-31 91 83
	)	023-32 11 55
	)	023-31 17 08

6411 AS HEERLEN

Stadsschouwburg

Burg. van Grunsvenplein 145

045-71 66 67

Dir. A.J. van Bergen, Burg. van Grunsvenpl. 25,

Heerlen

045 71 56 15

1780 AC DEN HELDER

Gemeentelijke Schouwburg

Postbus 138, Bernhardplein 10

02230-13 838

Dir. L.F. van Loo, H.A. Lorentzstr. 178

Den Helder

02230-13 524

5700 AL HELMOND

't Speelhuis

Postbus 454, Markt 45

04920-42 055

Dir. A.J.A.H. Maas, Julianalaan 43, Helmond

04920-22 734

7551 HV HENGELO

Concertgebouw

Beursstraat 4

05400-11 866

Dir. G.W. Lulof, Piet Paaltjesstr. 16, Hengelo

05400-29 898

5211 KL 's-HERTOGENBOSCH

Casino - Den Bosch

Parade 23

073-12 08 88

Dir. L.J.M. van Gent, Aristoteleslaan 17,

's-Hertogenbosch

073-14 04 44

1211 NG HILVERSUM

Grand Théâtre Gooiland

Emmastraat 2

035-43 244 of

Dir. G.N. Zijlstra, Van Kretschmar van Veen-

laan, Hilversum

035-45 841

035-57 778

7902 EA HOOGEVEEN

Cultureel Centrum De Tamboer

Hoofdstraat 17

05280-64 131

Dir. Drs. G. Tinholt, Markenweg 4, Veeningen

05289-5 91

1621 LB HOORN

Schouwburg Het Park

Westerdijk 49

02290-16 744

Dir. K. Veer, Oosteinde 115, Berkhout

02295-12 71

8260 AE KAMPEN

Stadsgehoorzaal

Postbus 242

05202-17 343

Dir. H.H. Smit, Populierenstr. 43, Kampen

05202-17 400

6460 AG KERKRADE

Gem. Cultureel Centrum Kerkrade

Postbus 282, Theaterpassage 2

045-45 41 41

Dir. M.L. Schmeitz, Paulus Potterstraat 32

045-45 31 00

1251 BS LAREN (NH)
 Stichting Singer Memorial Foundation
 Oude Drift 1 02153-85 656
 Dir. G.G.M. Evers, Prinsengracht 646, A'dam 020-24 64 82

8911 BP LEEUWARDEN
 Stichting Culturele Centra De Harmonie
 Ruiterskwartier 4 05100-39 225
 Dir. G. Ter Horst, Kinkhoornstr. 17, Leeuwarden 05100-39 941

2301 CB LEIDEN
 Leidse Schouwburg
 Postbus 2085 071-14 11 41
 Dir. J.W. van Dam, Merelstr. 40, Leiden 071-15 44-65

2311 EC LEIDEN
 Stadsgehoorzaal
 Aalmarkt 7 071-13 17 04
 Dir. I. Milikan, Aalmarkt 7, Leiden 071-12 64 21

8200 AE LELYSTAD
 Stichting Gemeenschapscentrum "Agora"
 Postbus 201, Agorahof 2 03200-27 944
 Dir. H. Everts, Boeier 02-35, Lelystad 03200-28 997

7241 AR LOCHEM
 Lochemse Schouwburg
 Oosterwal 15 05730-10 81
 Dir. A.E.M. Spitzen, Deltalaan 232, Deventer 05700-23 625

6200 AP MAASTRICHT
 Cultureel Centrum Stadsschouwburg
 Postbus 606, Achter de Comedie 8 043-16 622
 (Staargebouw, H. van Veldekeplein 23)
 Dir.Th.J. Kersten, Aramislaan 92, Maastricht 043-50 175

7941 GK MEPPEL
 Schouwburg Ogterop
 Zuideinde 70 05220-53 136
 Dir. F.W.A. van der Veen, Dorpsstr. 12, Havelte 05214-12 20

4330 AC MIDDELBURG
 Stichting Cultuurspreiding Zeeland
 Postbus 124, Nieuwe Haven 41-43 01180-15 256
 Dir. J.A. de la Mar, Van Kleffenslaan 9,
 Middelburg 01180-36 722

6512 AN NIJMEGEN
 Stadsschouwburg
 Van Schaeck Mathonsingel 2 080-22 83 44
 Dir. Drs. G.A.J.M. Abbenhuis, Javastr. 31,
 Nijmegen 080-22 67 65

5341 GM OSS
 Sociaal-Cultureel Centrum De Lievekamp
 Raadhuislaan 14 04120-23 459
 Dir. Th.M. Appels, Suurhoffstraat 3, Oss 04120-22 809

2685 BB POELDIJK

Cultuureel Centrum De Leuningjes

Julianastraat 49

01749-63 30

Dir. L. Droog, Molenstraat 41, Naaldwijk

01740-25 949

1440 AA PURMEREND

Cultuureel Centrum De Koepelkerk

Postbus 15

02990-23 054 of

Burg. Kooimanweg 9

02990-20 851 tst. 122

Dir. H. Luyten Burg. Kooimanweg 9 (werk)

6040 AE ROERMOND

Cultuureel Centrum De Oranjerie

Postbus 200

04750-15 061

Dir.Drs. J.J.G. Adams, Willem II Singel 49,

Roermond

04750-14 760

4701 HT ROSENDAAAL

Schouwburg De Kring

Kerkstraat 1

01650-37 155

Dir. E.A.M.M. Adan, Laan van België 13, Roosen-

daal

01650-36 376

3012 CT ROTTERDAM

Concert- en Congresgebouw De Doelen

Kruisstraat 2

010-14 29 11

Adj.Dir.H.W.J. van Dael, Wilgenlei 55, R'dam

010-22 49 05

3012 CT ROTTERDAM

Dienst Gemeentelijke Kunstgebouwen

Kruisstraat 2

010-14 29 11

Dir.Drs.W. Hofman, Fred. v. Eedenplaats 33,

Capelle a/d IJssel

010-51 02 50

3083 CW ROTTERDAM

Theater Zuidplein

Zuidplein 60-64

010-81 66 28

Adj.Dir. J. Kraan, Kruizemunthof 9, Barendrecht 01806-39 94

3032 AA ROTTERDAM

Hofpleintheater

Benthemstraat 13

010-66 00 60

Adj.Dir.H. Jansen, J.A. Beyerinkstraat 61,

Nieuwerkerk a/d IJssel

01803-27 28

3012 EH ROTTERDAM

Luxor Theater

Kruiskade 10

010-12 78 28

Adj.Dir.C. van den Berg, Straatweg 68b,R'dam

010-18 67 94

3012 GS ROTTERDAM

Piccolo Theater

Van Oldebarneveltstraat 99

010-12 31 42

Adj.Dir.J. Kraan, Kruizemunt 9, Barendrecht

01806-39 94

<u>3012 CL ROTTERDAM</u>	
Rotterdamse Schouwburg	
Schouwburgplein 25	010 13 28 60
Adj.Dir.Mevr. R.E. Deering-Buursink,	
Jan Evertsenplaats 169, Rotterdam	010-12 63 81
<u>2586 XD SCHEVENINGEN</u>	
Direktie Circustheater	
2e Mess straat 2	070-54 69 00
Adj.Dir. H. van Luijk, Kralingseplaslaan 19,	
Rotterdam	010-12 52 02
Mallemlen 55/11, Den Haag	070-64 35 55
<u>1871 EM SCHOORL</u>	
Stichting Theater "De Blinkerd"	
Heereweg 150	02209-20 68
Dir. F.H. Siekman, Achterpad 17, Schoorl	02209-24 21
<u>6130 AE SITTARD</u>	
Stadsschouwburg	
Postbus 247	04490-12 041
Dir. A.M.A. Bruins, Tomelweg 7, Sittard	04490-16 496
<u>3363 CK SLIEDRECHT</u>	
Cultureel Centrum De Bonkelaar	
Scheldelaan 1	01840-68 00
Dir. N.W. van Gelderen, Zernikelaan 420	
Papendrecht	078-15 51 57
<u>9501 VM STADSKANAAL</u>	
Cultureel Centrum Geert Teis	
Europaplein 1	05990-36 00
Dir. T. Kuik, Maarsbroek 29, Stadskanaal	05990-22 32
<u>8331 GM STEENWIJK</u>	
Streekcentrum De Meenthe	
Stationsplein 1	05210-38 88/40 04
Dir. J. Vermeer, Bultweg 18, Steenwijk	05210-41 35
<u>4001 NB TIEL</u>	
Cultureel Centrum De Agnietenhof	
St. Agnietenstraat 2	03440-12 441
Dir. P. Mulder, Kon. Emmastraat 6, Buren	03447-508
<u>5003 DA TILBURG</u>	
Stadsschouwburg	
Postbus 3035, Louis Bouwmeesterplein 1	
Dir. L.N. de Brabander, Johan v.d. Waalslaan 11	
Berkel Enschoot NB	

3500 AN UTRECHT

Muziekcentrum

Postbus 550

Dir. Drs. P. J. Smids, Birkastr. 81, Wijk bij
Duurstede

030-33 43 44

03435-39 71

3512 EJ UTRECHT

Stadsschouwburg

Lucasbolwerk 24

Dir. P. Verbist, Parkstr. 21, Utrecht

030-33 13 43

030-31 00 83

9641 AG VEENDAM

Ontmoetingscentrum Schouwburg "Veenlust"

Promenade 65

Dir. F. R. Heine, Staatsoenda 1, Veendam

05987-18 888

05987-19 532

5800 BB VENRAY

Cultureel Centrum De Beejekurf

Henseniusplein

5800 AB VENRAY, Postbus 88

Dir. R. V. C. Cattoir, Merseloseweg 1, Venray

04780- 824 68

04780- 839 92

3134 BB VLAARDINGEN

Stadsgehoorzaal

Schiedamseweg 51

Dir. W. B. van Ginneken, Goudsesingel 5, Vlaar-
dingen

010-34 05 00

010-34 20 00

6701 AS WAGENINGEN

Junushof

Plantsoen 3

Dir. R. A. Duiveman, Plantsoen 3, Wageningen

08370-12 061

08370-12 061

6000 AE WEERT

Cultureel Centrum De Munt

Postbus 210

Dir. J. den Boer, Emmasingel 20, Weert

04950-21 394

04950-37 286

9675 AA WINSCHOTEN

Cultureel Centrum voor Oost-Groningen

De Klinker

Mr. D. U. Stikkerlaan 41

Dir. G. Schenk, Vossenkamp 48, Winschoten

05970-15 555

05970-14 252

7101 BX WINTERSWIJK

Cultureel Centrum

Haitsma Mulierweg 11

Dir. G. J. A. Krake, Bargerslat 18, Winterswijk

05430-43 65

05430-54 95

7970 AD IJMUIDEN

Stadsschouwburg

Groeneweg 71

Dir. K. Kuiper, Hfd. Bureau Culturele Zaken,
Postbus 179, IJmuiden

02550-15 564

02550-19 000

1506 JD ZAANDAM

De Speeldoos

Vincent van Goghweg 42

075-16 82 53

Dir. R. Raaijmakers, Grote Wetering 21, Zaandam 075-17 03 38

2700 AA ZOETERMEER

Cultureel Centrum i.o. Zoetermeer

Postbus 15

079-16 99 66 of

Dorpsstraat 10

079-31 92 10 tst. 335

Dir. A. Vos (werk) Croesinckplein 26

7201 AA ZUTPHEN

De Hanzehof

Coehoornsingel 1

05750-12 013

Dir. Y.Potma, Coehoornsingel 20, Zutphen

05750-12 842

8011 ND ZWOLLE

Stadsschouwburg Odeon

Blijmarkt

05200-14 800

Dir. J.H. Bakker, Van Pallandtlaan 7, Wezep

05207-17 19

8011 CZ ZWOLLE

Buitensociëteit

Stationsweg 4

05200-17 666

Dir. W.Th. van der Wijs, Stationsweg 4, Zwolle 05200-17 666

ERELEDEN

Jhr.Mr. P.J. de Brauw, 's-Gravenhage

H.R. Faber, Holten

A. Verbruggen, Amsterdam